

SVOBODA

РІК XXI. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 6-го марта 1913. Ч. 10. | VOL. XXI. Jersey City, N. J., Thursday, March 6, 1913. N. 10.

Новий президент Злуч. Держав.

Вівторок 4. марта відбув ся сьваточний день в американській столиці, в місті Вашінґтоні. Сього дня обіймав урядоване в „Білім Домі” новий президент Злучених Держав Вудров Вілзон. Вже два дни перед сьвятом почали з'їздитись американські горожани до Вашінґтону, щоби бути сьвідками величавої паради. Столиця прибрала сьвяточний вигляд, майже кождий дім удекоровано хоругвами та диванами. Вулицями тягнули непроглядні маси народа, а самих чужих з поза Вашінґтону прибуло около ½ міліона. Студенти університету з Прінстон, де Вілзон був професором, відпровадили його серед великих маніфестаційних овацій з будинку університету до зелізниці, а опісля поїхали з ним аж до Вашінґтону і тут творили почетну сторожу. Взагалі парада відбула ся з цілою американською виставностию. З тої нагоди скористали також і суфражистки та зробили велику маніфестацію за признанєм жінкам права голосованя.

Як відобє ся урядоване нового президента на широких верствах робітників, не знати. Давнійше вибір президента з демократичної партії спричиняв фінансову крізу і безробітє, наслідком чого демократи не мали від 1897 р., значить від уступленя Клївлянда, свого президента. Теперішне положенє вказує, що крізи зовсім не буде! Від себе можемо побажати новому президентови як найкрасших успіхів в його праці, та висловити бажанє, щоб президентура випала корисно також і для нас Русинів-Українців в Злучених Державах!

З ЛЕМКІВЩИНИ.

Ділимо ся з нашими читачами-Лемками радісною вісткою. На днях дістали ми від одного старокраєвого патріота, який працює дуже запопадливо над відродженєм Лемківщини, лист ось такого змісту:

Хвальна Редакціє!

Посилаю дещо для Вашої „Свободи”, може придасть ся. Все то цікаве буде для Лемків з рідного краю. Ми тут до недавна булй в страшній погорді у тутешнього населеня, але рук мимо того ми не спускали, а йшли вперед. І нині наша праця видає обильні плоди. Вже нам і російські аґенти не страшні. Тай добре. Орґанізуємо політичне товариство, для цілої Лемківщини, то є повіти: Ліско, Сянок, Кросно, Ясло, Горлиці, Грибів і Санч. Статути сего товариства вже підписані і небавом відбудуть ся загальні збори. Взагалі тепер житє народне на Лемківщині зачинає рости, вже можна буде про него дещо більше говорити. Остаю і т. д.

Імени сего щирого народного діяча зі зрозумілих кождому причин не подаємо до публичного відома, але за те поміщуємо радо надісланий нам матеріял, що доторкає ть ся житя і бутя Русинів-Лемків, котрі починають вже розуміти, що їх доля звязана на віки не з чужою Росією, але таки з рідною країною, якої вони доси через ріжнородні обставини не доцінювали. Думаємо, що друковані тут вісти зі старого краю зацікавлять наших американських Лемків, котрі певно будуть тішити ся, що їх галицькі братя починають жити своїм власним житєм. Тож читайте, Братя-Лемки, сї старокраєві дописи пильно і уважно та переймайте ся тим живим народним рухом, який поведе Вашу рідну країну до відродженя.

З Горлиць (Пантна і Ропиця Руська).

За приміром чесних і розумних громадян з Пантної — і Ропиця постановила заложити в себе правдиво руську читальню „Просьвіти”. Вже і Ропичани переконали ся, до чого веде мошкофильство, тай як один муж стають до народної праці. Є лише в Ропици три індівідуа, яких зеднав собі хуліґан Качмарчик. Той господин тримає за підозрілі гроші повно нахлїбників в своїй кацапській касї в Горлицях, щоби писали ґазету „Лемка”. Лише біда, що ніхто не платить за туту ґазету, котра фірами розходить ся по селах. Буває таке, що киями виганяють її зо сел, як от в Ждини, звідки 24 чисел тої ґазети завернули Качмарчикови на підпал. З тої причини вробило ся навіть між селяньством переконанє, що се робить ся за московські гроші. Крім того кождого вівтірка аґенти і редактори волочать ся в Горлицях поміж свині (по свинській торговици) і „смотрят”, чи котрий ґазда не продав пацятка, а як продасть, то тоді прискакують і доти нудять, доки не злуплять на „Лемка”.

Тільки що наші чесні Пантняни і Ропичани оминають не лише господинів в Горлицях, але і домашних своїх хрунїв, задурманених кацапством. До таких належать: в Пантній Лепак (його називають „гола тичка”), а в Ропици Пероганич Петро, Кузма Варіяк і Костів Петро. На Новий рік один з тої чесної громади, К. Варіяк в корчмі, підпивши собі фест, зняв шапку і став збирати на „Лемка”, а присутні місто гроший накидали повну шапку болота і сьмітя.

На кінци не завадить додати, що госп. Качмарчик, адвокацький писар в Горлицях, дуже милує „любітелей ачіщеной”, а сам то вже так потягає „палюнку”, як яке „говедо”. Що тижня за авантури стає перед суд і дещо оближе. Перед кількома днями що йно облизав три дни цюпи. Але з того нич собі не робить. Щей вислав до Америки якогось Фецка Гузїя, щоби збирав на „Лемка”, на російську бурсу в Горлицях, тай щоби стягав гроші від Лемків до Качмарчикової каси. Лише Ви, Любі Краяни, стережіть ся, а не пожалуєте!

Як московщать кацапи Лемків.

Горлицькі кацапи розіслали по Росії і Америці „колектантів” збирати гроші на „Лемківський православний фонд” і на московські бурси. І тоті, що по Росії ходять, то майже не приносять нічо, бо рублї тонуть в їх глубоких кацапських кишенях; лише тії, що по Америці ходять, дещо присилають. Головним таким колектантом тепер в Америці є Теодор Иванович Гузїль, а його називають в нас „Фецко Гузїй”. Перед тим „Гузїйом” ми Вп. Лемків остерігаємо.

Взагалї з хрунями-кацапами не добре. Нарід перестає їх слухати і відвертає ся від кацапства, як від заразм. Навіть не помагають і „посланія” якогось дідича з Кункови з під Горлиць — Віктора гербу з **Кучі-Двері Гладика**, що пише з Америки до Лемків. А московських нахлїбників з того хапає ся розпука.

Дня 26 січня с. р. заїхав до Пантни „Ваньо Гувнянка” і повний фіякер кацапських підпанків-хрунів з Горлиць — наверґати Пантнян на „лїпшу віру”. Але славні Пантняни, а передовсім пп. начальники громади Мовчан і Андрій Глива запитали тих панів, чого хочуть і чи мають які папери і чому не виносять ся за погоди з села, тай в тій хвили взяли ладити фіру по жандармів. І хрунї, московські лапсердаки, понюхали, що не переливки, тай повтїкали. Тільки в Маластові в Білого Михальця — разом з Гомбельом, що забив свою жену — „кус” поплакали і поїхали до Горлиць. Славно, чесні Пантняни! Гоніть кацапську зволоч зо села! Вам треба спокою і щастя для свого рідного краю і для свого народа, а не дурних Москалїв.

Гриць Задорожний.

Яку місію на Лемківщині сповняють кацапські читальнї.

На кацапство і хрунївство в нашім повіті вже від року впала якась психічна недуга в закладаню московських читалень. Звісний на цїлу Лемківщину з хуліґанських розбоїв г. Качмарчик з Горлиць обїздив вже всї села і в кождім селї заложив таку читальню. Особливо там, де народовці працюють при закладаню таких читалень, погуляв собі по Українцях аж до божевіля.

Але настав час, що його місія скінчила ся і народ, пізнавши деморалїзуючі наслїдки тих читалень, зачинає відвертати ся від тої московської хороби.

Ось в Гладишові таку читальню московську помістили в молодої ґаздині. „Палюнка”, музика, танці (бо тим притягаєсь молодїж до цареславної ідеї) причинились до помноженя маленьких читальників, що не минуло і самої ґаздині, молодої Ґрабані. Тепер ґазда Ґрабан з Америки написав, щоби не лише „читарню” вишмарити на дорогу, але і саму ґаздиню прогнати на чотири вітри.

А знов в Руській Ропици читальники роблять инші інтереси. Петро Пероганич з Кузмом Варіяком і єґомосцьом Косцьовим Петром, на тоє — бесідують — заложили „читарню Квачковского” жеби вшитко туньо купували: кістя, томасину і... овес та лїторки до воза. Зрослого то анї не хочуть... Перед кількома днями жандарми з Горлиць витрясли у Пероганича в тій читарни, (а він є її головою) кілька чвертий вівса, що хлопці до него наносили, а Яцко Козак пізнав свої „лїторки” від воза, що йому вкрав слуга і продав читальникам за 3 К.

Тому, кажуть, так за всьо платять туньо, щоби було за що „Прикарпацкую Русь” записати, бо членів обмаль, тай ще не хочуть платити. Тільки в тім біда, що ніхто тої ґазети не розуміє, а тлумачити не є кому.

Тепер сьміють ся з таких головачів. Один — кажуть — Пероганич, койби лем за туньо вшитко купував, другий Кузма Варіяк, коби чужі пінязї з почти відбирав, а третий знов, єґомосць Костів Петро, як тільки борода підросте, то піде даґде на села за єґомосця ся зїднати.

Дорогі Краяни! Братя і Сестри!

Ми знаємо, що кождий член Р. Н. Союза пренумерує і читає „Свободу”, так що нераз до одного дому, де єсьте на „бурдї”, приходить по кілька чисел, нераз без потреби.

Тому ми підписані осьміляємо ся просити Вп. Краянів з Пантної або Ропиці, щоби зволили ласкаво відступити по одному числови для читалень в Пантній і в Ропици Руській і щоби тоті числа місто до рук адресатів, приходили до нас, бо нас дуже інтересує житє в Америці. Хто би з Вп. Краянів згодив ся се учинити, зволить про се повідомити Хвальну Редакцію „Свободи”.

Андрей Глива,
містогол. чит. „Просьвіти” в Пантній.
Михайло Бонцарівський,
за чит. „Просьвіти” в Ропици Руській.

ВАЖНЕ.

Отсею дорогою повідомляю всїх **опікунів „Руського Молодечого Союза”**, що на моней ордерах або чеках мають виписувати імя головного касієра **Alex. Sharshon, treas., Shamokin, Pa.**, а не імя фінансового секретаря. Друге, опікуни мають присилати гроші за місячні вкладки **осібно** від місячних розметів Р. Н. Союза. В тих випадках, коли опікуни присилають малі суми, можуть присилати їх в почтових двоцентових марках.

З поважанєм
С. Ядловський,
гол. фінанс. секретар.

С 53

РОЗПОРЯДЖЕНЄ.

Сим взиваєть ся П. Т. місцевих урядників Р. Н. Союза, щоби з днем 15-го марта 1913 р. кождий відділ Р. Н. Союза постарав ся о свою власну почтову баксу і сталу адресу. Часте змінюванє адреси відділу місцевого секретаря спричинює богато клопотів як для відділу так і для Гол. Уряду Р. Н. Союза. В наслїдок того богато важних урядових документів пропадає або спізняє ся.

ГОЛ. УРЯД Р. Н. СОЮЗА.

ДОПИСИ.

З Perth Amboy, N. J.

Вичитав я в „Свободі", що Тов. сьпів. в Перт Амбою уряджує 24-го лютого представлене і баль на дохід Рідної Школи. Подумав я — коли така ціль, треба поїхати. — Прибувши до галї, миле на мене зробило вражінє, що комітетові дуже гарний утримували порядок і не було диму як коли інде. Гостий було досить, хоч звичайно бувало більше, бо приходило много инших Славян, у яких тепер піст.

Чекаю на представленє. Дзвінок задзвонив, куртина піднесла ся і почало ся представленє „Виворожила". Саме представленє дуже сьмішне. Чоловік з жінкою сварить ся, що вмісто купувати в своїм громадськім склепі тягають ся за малими річами як сіль до міста, тратять час а й до того ще їх обікрали. На сю сварку надходять цигани і циганка ворожить їм, хто їх обікрав, а так зручно, що сама робить ріжні чари, заманює і завязує чоловікови і жінцї очи і каже їм бесїдувати якісь слова в часї чого циган і циганята обкрадають скриню і комору і всї цигани утїкають. На се надходить сусїд Семен і дивує ся, що вони роблять. За се жінка робить його злодієм, бо перший ввійшов до хати, як предсказала циганка. Доперва потім вийшло на верх, що заманили їх і обікрали самі цигани. Се короткий зміст.

Аматори грали знаменито. Пані Зволинська відтворила ролю циганки так, що й правдива циганка не вдасть лучше. Причім схарактеризована була так натурально, що здавало ся, що бачиш перед собою таки правдиву циганку. — З прочих аматорів п. Крицкий здобув перше місце. В роли чоловіка-ґазди був так знаменитий, а грав так гарно і з таким гумором, що не мож лучше. Убавив цїлу галю.

До него достроїла ся дуже його жінка, яку грала п-нї Анна Берко. Панї Берко грала так сьміло і так рішучо, що показує на дуже добру аматорку. Притім має голос дуже дзвінкий і голосить так, що чути добре на цїлу галю. Її роля випала дуже гарно.

Старого цигана грав п. Маслїй Григ. Хоч роля його не була велика, але віддав свою ролю дуже красно. Особливо убавив публику дуже, коли обкрадав з циганятами скриню, а найбільше як виносив з комори сало і ковбаси.

Слабше трохи випала роля Семена. За мало мав рухів і певности.

По представленю театральнім представив ся прекрасний образ. Цїла сцена заповнила ся людьми. Був се хор і орхестра. Хор мішаний враз з орхестрою відсьпівав три пісні, що велике зробило вражінє на слухачів. Всї не могли налюрувати ся сьпівом і музикою. Музика була п. Келичави з Джерзи Сіти, який сам є знаним музиком і утримує гарну орхестру. — Дириґував п. Переговський, дякоучитель місцевий, а дириґував так складно і так умієтно як старий який дириґент. П. Переговський молодий чоловік, але видно має не аби який талант, коли потрафив так гарно випровадити хори з орхестрою.

По короткім концертї начав ся баль. — Не довго я міг бути на сїм бали, бо треба було вертати домів рано до роботи. Піднести однак мушу панів сьпіваків, а властиво Товариство сьпівацьке в Перт Амбою за їх патріотизм і за їх досконалу гадку, що, аби придбати на Рідну Школу гроша, особливо тепер, коли обїзджає Америку делеґат п. Демидчук, вони урядили умисне на сю цїль представленє і концерт і баль так, аби кождий вийшов вдоволений і лишив щось на Рідну Школу.

Честь Вам, панове Сьпіваки і слава! Дай Боже, щоби і другі по инших місцевостях вступали в Ваші слїди.

Один за многих,
Русин-Українець з плейзу.

З Allentown, Pa.

Нераз чоловікови лежить богато думок на души, та годї дібрати слів, щоби все те, що відчуває душа, висказати. Від чогож менї почати свою річ і до кого звернутись? Вжеж не до кого, а до добромислячих людий, до людий, в яких груди бєть ся живе людське серце, повне горячої любови до свого народа. Кождий з нас тямить ще те лихо, яке ми терпіли під гнетом шляхоцької руки в Галичині. Через сей гнет ми мусїли втікати в сьвіт за очи, за гори і море. Однакож не всї ми повтікали... Богато наших братів зістало, щоби вести дальше борбу зі своїми ворогами. А яка ся борба, то кождий з нас знає. Ба не досить сього. Сегорічний невроджай, слота, морози і инші нещастя довели злидні бідних галицьких Русинів до краю. Вони мусять бороти ся з недостатком і голодом. Тож на нас лежить обовязок помочи їм, кілько зможемо, бо хто їм поможе, як не ми самі? І ми Алентавнцї відчуваємо сей наш обовязок, тай змоглисьмо ся вже на малу поміч своїм братам. Коли був у нас на вічу делеґат українських товариств з Галичини, п. С. Демидчук, то зібрано на „Рідну Школу" поверх $35.00 На тім ми не станули, бо збірка іде дальше поміж нашими Русинами. От в Різдвяні сьвята заколядували добродії внеше 20 долярів на „Рідну Школу". Тим колядникам мала бути висказана похвала та честь за те, що не жалували свого труду та ходили хата від хати, збираючи коляду на таку велику і гарну цїль. А тимчасом яку похвалу дістали?... Межи народом понесли ся від престола на адресу колядників такі слова: „Встид, ганьба! Без моєї відомости ви сего не сьміли робити!" От таку заохоту дістали люди до збираня дальших жертв...

Та сї одиницї, котрим добро народа лежить на серци, не зразили ся сею „похвалою" і роблять свою роботу дальше. На весїлю в Петра Стельмаха за заохотою добродіїв Д. Мороза та Якова Грабара, котрі промовили кілька горячих слів до зібраних, поплила щира лепта від добрих людий, бо зібрано звиш 13 долярів. А що на те скаже служитель престола?...

Інтересований.

Як жиють Русини в Сімпсон, Па.

На плейзі Сімпсон, Па., мешкають переважно самі чужинцї, між ними найбільші числом — Русини. Колиб вони жили в єдности, була би поважна громада, а так через нещасні церковні відносини поділені на дві части і ні одні ні другі не можуть почувати ся сильними.

По найбільшій части походять вони з Мушинки і Жидівського а в меншій — з пов. коломийського і земплинського сїл. До приходу нашого пароха о. Д. Хомяка хоть і до одної церкви ходили — жили ми всї осібняком. Не було між нами анї єдности анї спільної працї, але якимсь згірдним оком дивили ся одні на других — Лемки на Русинів з східної Галичини, а ті на них. Тим самим не могли ми брати ся до нічого, бо було нас замало а не було між нами чоловіка, котрий би хотів і умів злучити нас всїх і заохотити до спільної працї. Коли прийшли до нас о. Д. Хомяк, сейчас самі взяли ся учити нас театральні представленя. А вміли то так всьо добре уложити, що мало хто спостеріг, як всїх разом красно злучили. І Лемків і Подоляків і з угорської сторони — всіх втягнули до працї. Та легко то сказати: давати представленя, коли пригадаємо собі, що на плейзі була всего одна галя і то без жадної сцени. Ми хотіли давати представленя так, як дають по инших плейзах: розпростерти одно полотно, котре заступає всю декорацію, а друге, котре служить за куртину — і сцена готова. Але наш о. Духовний сказали, що єсли маємо давати так, то лїпше нич. За їх старанем справили ми декорації, котрі вималював п. Роздїльський — і хоч коштувало се нас пару центів, ніхто тепер не жалує того, бо не тільки що сами вживаємо, але ще другим за гроші віднаймаємо. При добрих декораціях представлене зовсїм инакше виглядає. Люди не бачуть перед собою „комедію"-карикатуру, але образ з правдивого житя, котрий при добрій грі акторів потрафить зробити своє вражіне на глядачів. Тоді лиш можна мати якусь науку, коли гра акторів і обставини як найбільше схожі з дійсностию. За минувший рік далисьмо чотири театральні представленя — між ними і „Украдене Щастє" І. Франка. Хоч штука одна з тяжших, де актор мусять перенняти ся своїми ролями і зрозуміти духа штуки, щоби не зіпсути цїлости, — то помимо сего ціле представлене випало дуже добре. Так гра аматорів як і дібрані костюми, котрі ми пожичали у п. М. Угорчака з Джерзи Сіти, всїм дуже подобали ся. А треба ще додати, що то представлене не давали ми в самім Сімпсон, але в поблизькім місті Карбондейл, де взялисьмо величаву театральну салю, де і сцена велика і обширна і видцям було вигідно і приємно сидіти. Чужі люди і Анґлїки, які в великім числї прийшли, не могли нахвалити ся гри акторів. Богато до їхнього зрозуміня штуки причинило ся се, що наш о. Духовний перед представленем подали короткий зміст по анґлїйськи, а потім по руськи. В „Украденім Щастю" представляє ся одну дівчину, котра любить ся з одним гарним і розумним парібком. Видають її брати силою заміж за непорадного чоловіка, далеко від рідного села, а то длятого, щоби не дати їй нічого з батьківщини. Далеко ще перед весїлєм, в змові з війтом віддали її любого до війска, а по якімсь часї розголосили, що він помер в Боснії, а так намовили її вийти за другого. Але хоч віддана, не могла вона забути того, котрого щиро любила і котрому кляла ся бути вірною. Одного разу, коли її мужа не було в дома, одна її кумошка повідомляє, що її любий не умер але служить недалеко від них жандармом. На саму згадку того — прокидає ся в нїй давна любов і її серце огортає біль і жаль на братів, котрі її ошукали. Пізно в ночи, приїздить її муж з заробітків, цїлий окровавлений, побитий війтом, а по хвили просить ся до хати жандарм, котрий серед снїжної заметїли зблудив з дороги. Сей жандарм, се її давний любий. Він переконуєсь, що вона єще дальше його любить і користаючи з того, що тої самої ночи, коли вертав муж його любої до дому, забили в корчмі жидів, кидає підозрінє на него і його арештує. В часї, коли муж сидить в арештї, вона на добре жиє з жандармом. Опісля, коли мужа випустили з криміналу, бо показало ся, що він не винен, вона дальше не занехує зносити ся з жандармом. Се заганяє мужа до пиятики і одного разу він в підохоченім станї в часї суперечки убиває жандарма. Той в послїдній хвилинї свого житя не хоче ще більше унещасливити мужа своєї любої і перед явившими ся людьми каже, що він сам себе убив, бо украв щастє родинне.

З поміж аматорів перше признанє належить ся п. Катеринї Вітка. Свою ролю віддала так чудово, так вірно, що неповстидала би ся своєю грою і перед надобірнїйшою публикою. В грі дорівнував їй п. Томко Іваськів, в роли її мужа. Се один з найспосібнїйших молодців сімпсонських. Рівнож дуже добре грав і п. Гнатишак, в ролї жандарма, до чого і його постава дуже надавала ся. Прочі так само дуже добре достроювали ся до цїлости. Хоч правда, коштувало нас се богато працї, але за то заплатою були ті похвали від своїх і чужих.

Дня 23. лютого давали ми в Форест Сіти штуку „В старім і Новім Краю". Штука ся вже лекша і випала як не мож лїпше. Тут також на перше місце вибили ся своєю грою: п. Гнатишак, Іваськів, Цурик, В. Миколайчик, Дворіжняк, Онуфряк М., а з дївчат М. Онуфряк, К. і Мері Вітка, Мері Онуфряк і Кіний. На загальне жаданє будуть давати ще раз у себе на Сімпсон.

Ми до тепер не могли нічим так приуказати ся і нераз з жалем читали, як по других плейзах дають представленє, концерт то що, а в нас спало ся сном блаженних. Тепер бачимо, що на кождім плейзї можна богато зробити, єсли є добрий провідник, що хоче працювати для народа. Богато помагає нашому о. Духовному і наш дякоучитель п. П. Чичота. За його старанем маємо красний хор в церкві. Кромі того научив нас богато народних пісень і на сьв. Николая малисьмо гарний концерт, получений з представленем дїтий. Лиш дальше тою дорогою поступати, а Сімпсон скоро стане в ряди сьвідомійших руських громад.

Учасник.

НЕВОЛЯ В НОВІМ Р. Н. СОЮЗІ.

Я читаю деякі старокраєві часописи і густо-часто находжу у них зовсїм білі, незадруковані місця, а на серединї тих білих латок одно зловіще слово: **сконфісковано.** Се одиноке слово означає, що дотичне місце перечеркнув ц. к. прокуратор, бо воно йому не подобало ся... Такого місця не можна вже нічим иншим задрукувати і воно лишаєть ся чисте.

Споглядаючи нераз на ті білі латки по часописях галицьких, думаю собі: „Яке щастє, що чоловік находить ся на вільній земли, де свобода слова не має над собою ніяких прокураторів!" А чи справдї воно так є, як я собі думаю? Нї! У нас нема прокураторів, але є **цензори**, котрі потрафлять сконфіскувати неодну річ так, як і старокраєві прокуратори. Коли старокраєві прокуратори конфіскують якусь нелюбу їм річ, то вони оправдують ся бодай якимись законами, а наші „цензори" роблять прокураторське дїло звичайно без ніякого оправданя. Ось доказ:

Орґан нового Р. Н. Союза має народне імя, але народови не служить, лиш однїй компанії. На днях заслав я до „Народної Волї" проєкт під розвагу членів Р. Н. С. і просив о його поміщенє на стовпцях сеї „народної" часописи. Замість свого проєкту находжу в 8. числї редакційну переписку, а у нїй такі слова на мою адресу: „Г. К. Амбрідж, Па. Ваша допись не буде поміщена, бо непрактична, а по друге, ви не знаєте, що коштує видаванє часописи і т. д."

Я хотів би поспитати п. Косового, чи читав він § 117 статута нов. Р. Н. С., а єсли читав, — то як він його зрозумів?... Згаданий параґраф каже, що проєкт, маючий на увазї добро орґанїзації, має бути в орґанї тоїж орґанїзації поміщений, без огляду на те, чи він практичний чи непрактичний. По друге, я цікавий, чому п. О. К., повідомляючи мене у редакційній переписцї про „непрактичність" моєї дописи, не написав цїлого мого імени і назвиска, а тільки дві букви: Г. К?...

Уважаю собі за обовязок познакомити шан. читачів „Свободи" зі змістом мого, відкиненого „Нар. Волею" проєкту, а тоді кождому стане ясно, на підставі якого „параґрафу" п. Косовий взяв на себе ролю цензора. Отже в тїм проєктї я „нарушив" цїлу компанію, що послїдними часами накоїла стільки лиха нов. Союзови. До тої чесної компанії належить очевидно і п. Косовий, а впрочім — якби він був мій проєкт опублїкував, то був би стратив „кредит" у Хиляка, а Хиляк — як звісно — має свою власну бару і свій „власний" банк...

Хто читав презбітеріяньский „Союз" перед клївлендською конвенцією (а тодї був редактором сего „Союза" власне теперішний цензор від „Нар. Волї", славний О. К.), то пригадує собі, як то він відав на „Свободу" за те, що вона замість проєктів друкувала судові протоколи з процесу Арсенія. Чи не робить же тепер п. Косовий у „Нар. Волї" те саме, за що гнївав ся колись на „Свободу"? Що ви там знайдете до читаня? — Двоякі протоколи із засїдань фамілїйної шайки! На що кому здали ся ті довжезні і нудні протоколи? Вони, бачите, потрібні п. Косовому і його босам, щоби замилити добродушним та легковірним людям очи і нібито очистити себе перед членами орґанїзації... Я маю навіть від одного з головних урядників нов. Союза лист, у якім він пише, що „все зроблено в порядку", а по чиїй сторонї правда, — довідаю ся з протоколу. А хто може заручити, що сей протокол справедливий?... Єсли би львівські судії були судили Мирослава Січинського по справедливости, то були би не засудили його на смерть! Єсли би ті самі судії були судили 101 українських академиків по справедливости, то ті академики не були би так довго карали ся по тюрмах і не були би потребували хапати ся аж голодівки, щоби дістати ся на волю. Але щож? В судї засїли польські шовіністи, то й судили так, як їм подобало ся. А чи не так само зробили олифантські судії? Зїхали ся до купи самі шваґри, зяті, куми і инша „родина", тай судили так, як їм було лїпше і вигіднїйше...

Чи памятає п. Косовий, як то він верещав на ціле горло до членів старого Союза: „Ратуйте народний гріш від джерзисітської тріййцї!" А я тепер, виручуючи Редактора „Свободи", можу крикнути сьміло на адресу новосоюзовців: „Ратуйте, люди, з рук олифантської компанії не тільки свої власні гроші, але **і чесне імя своєї організації!"**

Юрій Копацевич.

тягнула ся між двома парканами. Вкінци дістали ся перед велику, камінну браму, а за нею серед обширного, хорошого городу, стояв шляхоцький замок.

— Витаю тебе, мій королю, в Гендон-Гол, — закликав Майльс. Який-же для мене щасливий сей день! Мій батько, брат і Едита збожеволіють з радости і з початку нічого не будуть бачити крім мене. Не бери їм сего за зле. Та й тебе повитають сердечно, коли дізнають ся, як тебе люблю, як я тобі відданий. Задля мене вони й тебе полюблять і дім мій буде для тебе домом родинним.

Перед головним входом зсіли з коний і Гендон подав королеви руку і увійшов з ним на сходи. Вперед прийшли до передпокою, а з него до чималої кімнати; швидко присунув Майльс королеви найблизше крісло, а сам приступив до молодого чоловіка, що сидів біля стола і писав.

— Поцілуй мене, Гуґоне, — закликав Майльс. — Скажи мені, що радуєш ся моїм поворотом. Де є наш батько, щоб я поспішив до него. Доперва тоді почувати-му себе під родинною стріхою, коли побачу його лице, діткну ся руки і почую його голос.

— Бідний чоловіче, — твій ум видко помішаний. Певно сьвіт і судьба з тебе кепкували чи-

Безталанному чоловікови не стало голосу, йому задрожали уста.

— Мій батько умер — о, яка-ж се болюча вістка! Моя радість пропала! Прошу тебе, приклич брата Артура... Він пізнає мене, потішить в горю.

— Він рівнож помер!

— Боже, змилосерди ся наді мною! О, як мене судьба карає! Умерли, оба померли! Чесних бере Бог до себе, а такий негідний як я, жие далі. Змилосерди ся, не говори, що рівнож... леді Едита...

— Умерла? Ні, вона жие...

— Богу дякувати. То одно може направити всьо проче. Швидко, брате, проведь мене до неї. Скажи їй, як хочеш, що я чужий, — а вона того не скаже, ні, ні, вона пізнає мене. Сумнівати ся о тім може хіба божевільний. Проведь мене до неї і закличь, Гуґоне, також наших старих слуг, вони мене пізнають.

— Пятьох з них є ще в дома: Петро, Максим, Давид, Бернард і Марґарита.

З тими словами вийшов Гуґо з кімнати.

Задуманий і розжалоблений стояв Майльс мовчки і опісля ходив неспокійно там і назад по кімнаті і сказав півголосом:

— Дивна річ, з поміж так численних слуг,

двайцять двох вірних, чесних людий нема, відійшли, а лишило ся пятьох, що нічого не варті.

Молодий король, о котрім він забув задля свого смутку, сказав поважно і сердечно:

— Не жури ся, чесний чоловіче і диви, на сьвіті є ще й инші люди, що перечать другим їх права і висьміваують їх найслушнійші жадання. В кождім разі маєш в мене товариша своєї недолї.

Гендон почервонів.

— Ах, мій королю, не говори так, чекай і диви ся... Найбільше правдомовні уста в Анґлії ствердять, хто я є. Чиж я маю бути нужденним самозванцем? Чиж не знаю того старого замку, образів моїх предків, всего, що нас окружає, так точно, як хлопець знає дитинну кімнату, що в ній виростав, вір мені, бо говорю правду. Тебе я не зводив би. Чи сумніваєш ся о мені?

— Ніколи не буду сумнівати ся; — запевнив молодий князь з сердечностю й простотою дитини.

— Дякую тобі! — закликав з чувством Гендон.

Так само просто, як передтим, спитав тепер король:

— А ти перше сумнівав ся о правдивости моїх слів?

— Я мав би утікати? Як се твоя одинока журба, то будь спокійний. Майльс Гендон є властителем Гендон-Гол. — і лишить ся тут, даю на се слово.

XXI.

Вона його відпекала ся.

Задуманий сидів король кілька хвиль мовчки, опісля глянув на товариша і сказав:

— Се дивно, дуже дивно. Сего я не в силі второпати.

— А для мене се зовсїм зрозуміле. Я знаю Гуґона, тож можу надіяти ся такого обходженя. Він все був підлим.

— О, я не говорив тепер о нім, сер Майльсе.

— Ти не говорив про мого брата? А до чого-ж ти говорив ті слова „дуже дивно"?

— Се є дивно, що люди, не маючи короля, не глядять за ним.

— Хто, кого? Тепер я тебе, здаєть ся не розумію.

— Справді? Чиж в самій річи ти не подумав, як то дивно, що дотепер по цілій державі не розсилають проклямацій, що мають мене відшукати. Нечаяне і невияснене зникнене голови дер-

жави повинно бути неспокоєм і нещастем для тих, що стоять при кермі держави — і вони повинні шукати мене.

— Се правда, мій королю, я забув про се. — Гендон зітхнув і додав в думці:

— Ти, безталанний хлопче, все таки снуєш свою зворушаючу мрію.

— Але тепер! — говорив король далї — я рішив ся на спосіб, що виратує і мене і тебе. Напишу кільканайцять слів по анґлїйськи, латиньски і грецьки і ти підеш з тим завтра до Лондону і даси моє письмо мому дядькови, лордови Гертфолд. Він пізнає сейчас мій почерк і вишле по мене людий.

— Чи не було-б лучше, мій королю, щоб ми спокійно тут лишили ся доти, доки я не докажу своєї тожсамости і не відберу свого майна? Тоді було-б менї лекше...

— Мовчи! перервав знетерпеливлений король. — Що значить твої дрібні, приватні справи супроти таких, о які тут ходить, се є добро держави?

Лагідно, немов стидаючи ся свого гніву, додав:

— Послухай мене і не бій ся. Тобі також станеть ся все по справедливости, на се даю своє королївське слово. Я сам дам приказ, щоб тобі все

наражав ся на небезпеку. Не сумніваю ся, що ви уважаєте слова свої за правду — тай се не є нарригідне. Але, як лишите ся тут довше, то лихо буде з вами.

Хвильку вдивила ся йому глубоко в очи і додала із зворушенем:

— Ваше пересьвідчене тим фатальнїйше, що наш брат був цїлковито подібний до вас.

— Але-ж, панї, на милість Бога, таж я є ним.

— Вірю, що ви о тім щиро пересьвідчені. Не сумніваю ся о вашій чесноті, але остерігаю. Мій муж є тут паном і володарем, сила його є безмежна, місцевий нарід гине з голоду, або серед роскоший, — а все після його волї. Коли-б ви не були так дуже подібні до чоловіка, що за него признаєте ся, то мій муж лишив би вас в мирі. Але вірте менї, я його знаю дуже добре і знаю, що зробить, вмовить у всїх, що ви божевільний, або обманець і всї за ним то само скажуть.

Ще раз поглянула йому глубоко в очи:

— Коли-б ви були справдї Майльсом Гендоном, — уважайте на мої слова... то ваша судьба була-б ще страшнійша. Він з'умів би вас стратити і яко обманця, самозванця видав би вас судови і жадав би покараня. Ніхто не зважив би ся вас пізнати.

— Вірю, — сказав гірко Майльс. — Сила, що уміє вимочи послух там, де йде о се, щоб виречи ся товариша молодости, найде послух у тих, що бажають хліба. Сила, се доказ і вплив сильнійший від тих мрій, що звуть ся честю і праведностю.

Легкий румянець перебіг по лици женщини, очи спустила до землї. Однак далї говорила:

— Я вже вас остерегла і ще раз се роблю. Утікайте відси, бо сей чоловік вас стратить. Він є звірем, що не знає милосердя. Я його рабиня і се гаразд знаю. Бідний Майльс, Артур і сер Ричард, мій дорогий опікун і ти волів би радше не жити, ніж найти ся в руках того чоловіка. Жадаючи його гідности, його майна, і ти кинув ся на нього — о, не жди довше, бо згубиш себе. Утікай як найшвидше. Може не маєш гроший, щоб перекупити слуги, то возьми отсю калитку, благаю. Не відкидай моєї ради і просьби, утікай, поки се можливо.

Майльс не приняв калитки, устав і зблизив ся до женщини:

— Одну маю просьбу, — сказав. — Подиви ся менї в очи... так — і скажи: Чи я є Майльс Гендон?

— Не знаю тебе.

колодкою від кайданів по голові, що вона упала майже мертва, аж дозорець прибіг, вибив винованика і привернув в той спосіб спокій. Устала тодї пиятика тай могли тепер заснути лиш ті, що їм не перешкаджали зойки і нарікання обох поранених.

Слїдуючи днї і ночи були подібні до перших. В день приходили всілякі люди, що їх Гендон пригадував собі почасти, як давніших знакомих, щоб придивити ся „обманцеви" — і вони звичайно обкидали його зневажливими словами. Пиятика, крики і сварнї заповняли ночи. Лиш один цікавійший случай зайшов в тім часї. Дозорець привів старого чоловіка і сказав йому:

— Обманець є тут. Ужий твоїх очий і погляди собі його.

Гендон поглянув на чоловіка. Перший раз від коли сидів в тюрмі, дізнав приятнійшого чувства. Пізнав його гаразд.

— Се Андрій Блейк, — погадав, — старий слуга мойого батька. Був вірний і праведного серця. Так було колись, тепер стали всї брехунами. І сей чоловік певно пізнає мене і вирече ся мене як другі.

Старець обійшов довкруги тюрму, придивлив ся чертам лиць всіх присутних і сказав:

мало, бо про се сьвідчить твоя витерта одіж і вигляд. За когож ти мене маєш?

— За кого я тебе маю? За того, хто ти є; за Гуґона Гендона, — відказав Майльс.

— А ти гадаєш, що ти хто?

— Моя гадка не має тут нічого до роботи. Чиж хочеш удавати, що не пізнаєш твого брата, Майльса Гендона?

Лице Гуґона виявило веселе здивоване:

— Чиж се не є жарт? — закликав, — чиж гріб може вернути до житя мертвяків? Богу дякувати, єсли так є. По так довгих, смутних роках мав би повернути наш бідний, затрачений брат? Ах, се дуже приятне, дуже хороше, щоб лиш се було правдою. Прошу тебе, не жартуй собі з мене. Швидко, ходи сюда, нехай придивлю ся твойому лицю.

Уняв за руку Майльса, привів його до вікна і приглядав ся цікавим зором. Опісля обходив його, обертав на право і на ліво. Майльс дав йому робити з собою, що хотів, сьміяв ся при тім і кивав головою.

— Придивляй ся, як хочеш, брате, — сказав. — Будь спокійний: черти мого лиця видержать пробу. Можеш мене слідити від ніг до голови, або навідворот, мій добрий Гуґоне; найдеш

нагородить всї терпіня довгого вештаня по широкім сьвіті, — а тимчасом вирекли ся його і вкинули до тюрми.

Така ріжниця між дійсністю а золотими надіями, відбирала йому майже память і були хвилї, що питав себе, чи се у снї, чи на яві. Він був в положеню чоловіка, що вийшов на дах хати, щоб поглянути на дугу, а тимчасом грім на него вдарив.

Поволи порядкували ся однак його думки помішані; повторяв в душі, пригадував, бажав пояснити поведенє і слова Едити. Ох, як вони шарпали його нутро, як неможливо було собі се пояснити і успокоїти ся. Чи вона пізнала його, нї? Надармо намагав ся розвязати загадку. По довшій надумі прийшов до пересьвідченя, що вона таки пізнала його, але лиш з самолюбства вирекла ся його. Хотів її проклинати, але так довго було її імя сьвятим для його серця, що навіть тепер не міг сего зробити.

Гендон і король переспали першу ніч неспокійно, скутані в нехарні і подерті коци. Дехто з вязнів випросив собі у дозорця, щоб за їх гроші приніс їм горячих напитків. Зачали отже-ж пиятику з огидними сьпівами і криками, а наконець прийшло між ними до бійки. Перед північчю один чоловік ударив так сильно якусь женщину

— Присягни.

— Присягаю, — сказала тихо, але виразно.

— О, і хто-ж би був колись подумав? — зойкнув Гендон.

— Утїкай, пощо тратиш дорогий час? Утїкай, ратуй ся...

Отворили ся двері, уоружені вояки вбігли і розпочала ся нерівна борба. Гендон вкінци таки упав; його закували в кайдани і винесли. Молодого короля рівнож звязали і попровадили до тюрми.

XXII.

В тюрмі.

Тюремні казні були всї переповнені, тож вкинули обох товаришів до чималої кімнатки, де сиділи всї обжаловані о злочин меншої ваги. Застали там численну товпу, може зо двайцять людий, що мали руки й ноги заковані в кайдани, ріжного віку і роду, людий огидних і крикливих. Король був повний болю і гніву, що посьміли так зневажити королївський маєстат. Гендон мовчав, страшний біль рвав йому душу, кервавив серце. Вертав до дому, мов блудний син, щасливий і певний, що любов і вдоволенє, з яким його повитають, ви-

у мені все твого брата Майльса, давно пропавшого брата. Так, нинїшний день буде для нас всїх днем щастя й радости — я знав о тім. Дай тепер твою руку, поцїлуймо ся. О, Боже, хочу плакати з радости!

Бажав обняти брата, але Гуґо цофнув ся, спустив смутно голову на груди і закликав, немов сильно зворушений:

— О, Боже милосердний, додай менї сили, щоб я міг перенести сей завід!

З початку не міг Майльс промовити, вкінци спитав:

— Про який ти завід згадував? Чи-ж я не є твій брат?

Смутно потряс головою і сказав поволи:

— Дав би Бог, щоб я ошибав ся і щоб инші очи відкрили ту подібність, якої я не бачу. Але бою ся, що се письмо писало правду.

— Яке письмо?

— Тому шість лїт прийшов лист з чужини, зза моря. Стояло у нім, що мій брат згинув в бою.

— Але-ж се брехня! Веди мене до нашого батька, він пізнає мене сейчас.

— Чи-ж можу воскресити умерлого?

— Батько не жие?...

КАЛЄНДАР.

МАРЕЦЬ.

н. ст.	Дні	Руські сьвята
6	Четвер	Евгенія
7	Пятн.	Петра
8	Субота	Полікарпа
9	Неділя	Сиропуст. О Гл. І. Хр
10	Понед.	Тарасія. Поч. пост
11	Вівтор.	Порфірія
12	Середа	Прокопія

НОВИНКИ.

Українська академічна молодіж оголосила в справі українського університету маніфест, в якім заявляє, що не резиґнує з боротьби, яку до тепер вела за сю справу і що далї буде стояти на сторожі тих прав які нам прислугують на теперішнім університеті. Сей маніфест підписали президії всіх укр. студентських товариств у Львові.

За українську мову. Володимирсько-волинське повітове земство уладило для селян 10-ти волостий двотижневі сільсько-господарські курси. На курси приїхало більш як 50 душ селян. Перші виклади читано там московською мовою. Селяни-слухачі мало розуміли сю мову і просили лекторів, щоби вони читали та викладали їх рідною мовою — українською.

Мужицькі процеси. Один адвокат-Українець пише до буковинської часописи „Україна": Страшна се річ, як наше простолюдє процесує ся за марниці, та найбільше за „гонор", за обиди, що нераз роблять старих людий гірш дітий! Се справа поважна, хоч вона сьмішною виглядає. Прошу зважити, кілько ті процеси коштують народного гроша, а яка з них користь? Почислїмо, що напевно видає нарід наш на Буковинї річно на „гонорові" процеси: У нас є в кождім суді річно около 3000 справ карних, а з сего що найменше 2.000 „гонорівок" („пискових справ" як кажуть судовики)! Із тих 2000 пискових справ роблять адвокати що найменше 1.500 подань по 5 К (така такса), — отже виносять самі скарги — 7.500 К річно в однім повіті! Тепер зважмо, що із 1500 подань є бодай 1000 процесів, де стають по два адвокати, а сї заступства коштують по 8 К (після найнизшої такси адвокатської). отже коштують дальших 8.000 К річно! Із 1000 процесів є бодай 150 таких, що відбувають ся що найменше в двох термінах (бувають справи, що і через 4 до 6 термінів тягнуть ся), а що на другий термін коштує заступство знова 8 К, то маємо дальше 1.200 К! Зважмо, що в кождім суді є бодай 100 відкликів (рекурсів) в пискових справах, а відклик коштує бодай 30 К, то се чинить дальше 3.000 корон! Разом отже видає один повіт на Буковині на писківки річно що найменше 19.700 корон! А що на Буковинї маємо 11 повітів з нашим населенєм, то се чинить на рік 216.700 корон гроший бідного народа! А що коштують сьвідки, що варта час, що його в суді тратить ся?... Варта, щоби щирійші діячі по селах, також начальники громад, — а особливо сьвященики та учителї уладжували мирові суди, бо тоді людий можна би погодити без таких страшних коштів! Гей! Що то міг би нарід здобути за тих викинених 216 тисяч корон рік-річно!?...

Знесенє безправної конфіскати. Після того, як „Сніп" вже й перестав виходити, головна управа для справ друку офіціяльно опублїкувала у Київі, що по постанові харківської судової палати скасовано арешт, який наклав харківський інспектор для справ друку на ч. 51. українського журнала „Сніп" у 1912 р.

Нагла смерть клеветника руського народа. Перед кількома тижнями умер в Кракові наглою смертию єзуїт о. Александер фон Моль, котрий вславив ся опоганюванєм і обезчещуванєм цілого руського народа перед ширшим сьвітом. Хотяй був монах і яко єзуїт повинен був іти за наукою І. Христа т. є. відзначувати ся любовию до ближних, то однак до Русинів горів як найбільшою ненавистию. Недавно написав він по німецьки книжку-брошуру „Unter uns ohne Maske" (Поміж нами без маски) т. є. що хоче писати все ясно і отверто, нич не закриваючи. В тій брошурі подав він себе за Німця фон Редліц, але кождий, хто лиш прочитав сю брошуру, пізнав зараз, що се пише Поляк а тілько прибрав собі імя Німця, щоби Німці, для котрих він се писав. могли скорше повірити на його слова. В тій брошурі радив він австрійським Німцям знищити руський нарід в Галичині. І такий „проєкт на знищенє Руси" подавав він: „Проти Русинів-Українців попирати на кождім поли руссофілів, до всіх шкіл на місце руської мови запровадити російський язик, всяку власть над Русинами передати в руки Поляків, а в короткім часї з Русинів в Галичинї і слїду не остане". Одних насильно спольщить ся а решта стане Москалями. Щоби чужинці могли повірити його словам, понаводив в тій брошурі ріжні місця-слова з руських часописий, писаних ріжними знатнійшими Русинами, але так, що місця для його брехні невідповідні повикидав або нераз лиш половину реченя навів, або таки сам щось видумав, а в своїй брошурі представив, що нібито самі Русини так пишуть в своїх часописях. А все те уложив так, щоби Русинів нібито з їх власних слів представити яко небезпечний нарід, котрий для добра держави і культури треба знищити. На Русинах не лишив ні одної нитки сухої, але представив їх в найчорнійших красках. Коли та брошура появила ся. всї шануючі себе і здоровомислячі люди, котрі хочби лиш слабе мали понятє про Русинів, тим дуже обурили ся, як можна в одній книжці понаписувати тілько брехнї. Брехня була так очевидна, що і начальство єзуїтів, хоч яке воно неприхильне Русинам, мусїло заняти ся автором сеї брошури. А щоби хоч в части очистити свій орден з тої ганьби, яку наніс фон Моль сею брошурою, приказало йому начальство відкликати те все, або виступити з чину-ордену. То так подїлало на него, що він нагло помер. Цікава річ, що і небіженька „Правда" також сьвідчила ся ним і кликала: дивіть, що пише Німець на Русинів-Українців, хоч кождий про се знав, що се пише Лях, тільки в німецьку шкіру одїтий. Та такій писанині ніхто тепер не подивує ся, бо звісна річ, що москвофіли в старім краю заключили з вшехполяками тїсний союз проти Русинів, а щоби не стратити довіря еще і у тих селян, котрі їм ще сліпо вірять, не можуть москвофіли до сего отверто признати ся. — о

Арештованє польського парцелянта. Дня 10. м. м. арештовано в Ряшеві б. директора „Банку Залічкового" Андрія Похоту, що займав ся парцеляційною спекуляцією. Похота був свого часу керманичем ряшівської експозитури львівського „Парцеляцийного Банку" та виступав як сьвідок в процесї проти б. директорів того банку д-ра Дескура і Познанського. Останними часами парцелював він село Пшибишівку та допустив ся таких обманств, що наслідком донесеня до прокураторії ряшівський слїдчий судія Маршалік зарядив його арештованє.

Тисяч (1.000) долярів нагороди для того, хто зловить або вкаже, де обертає ся Поляк Ян Хмєлєвський. Від довшого часу бушувала в сторонах Скрентон-Карбондейл ватага молодих розбишак, котрі нападали навіть в білий день на ріжні штори чи особи і вимушували від них гроші. В послїдне прийшли з револьверами до одного штору на Монкерон, Па. і забрали всю готівку. Поліції було сего вже за богато і стала за ними глядіти. Вкінци довідала ся, що суть в однім домі на Діксон, Па. Обступили дім зі всіх сторін і один пішов до середини, щоби їх арештувати. Одних арештували, а Ян Хмєлєвський вискочив через вікно, убив вистрілом з револьвера полїцая Мекандра, що хотів його придержати і утік. Тепер на його голову назначили $1.000 нагороди. — о

Велика дефравдація вийшла на яву у львівській спілцї з обм. пор. „Ропне експедицийне бюро". Мальверзація товарова в сім підприємстві доходить до суми 920.000 кор.! Допустив ся її директор спілки, відомий широко в нафтярських кругах Кароль Ґотфрид, що був перше урядником нафтного відділу філії одного з віденських банків, котрий фінансує „Ропне експедицийне бюро". Маніпуляції Ґотфрида полягали на продаваню (без відома властителя!) маґазинових квітів, які віддавано до депозиту „Ропного експедицийного бюра". Таким робом пішло на приватну спекуляцію поверх 600 ваґонів ропи. Спершу маніпуляції сї при обильности нафтяної продукції легко вдавало ся тушувати, та тепер, як продукція ропи опала а ціни підскочили, вийшло все на яву. Ґотфрид жив дуже широко, та видавав велику силу гроша; здаєть ся, що „Ропне експедицийне бюро" попаде тепер в ліквідацію. У велику грошеву скруту попало також приватне підприємство Ґотфрида — транспортове бюро „Ґльобус".

В повіті Лакавана, стейту Пенсильвенія, відай забракне сего року і віски і пива! В повітї Лакавана будуть уділяти сего місяця лайснеси на корчми-салуни. О лайснеси подала ся велика сила людий, які мають охоту стати корчмарами. Аж страшно подумати, на що тілько тих салунів. В деяких місцевостях випадає один салун-корчма на 120—140 мешканців, рахуючи вже і дїтий і жен до того! А на однім плейзї, званім Фелл тавншіп, одна корчма припадає на не цїлих 100 мешканців! Із самого Олд Фордж подало ся о лайснеси сто трох (103) охочих поблагословити корчмою своїх краянів, з Олифанту 73, з Дунмор 120, з Діксон сіти 85, з Труп 48, з Фелл тавншіп 51, а з Скрентон 400! Аж жах чоловіка переймає, коли подумає, що се сильце головно на чужинців а між ними і на наших Русинів. Кілько вони мусять випити, щоби принайменше дати жити корчмарам. А єсли подумати о тім, що деякі, користаючи з нерозуму темних робітників, доходять до великих богацтв! Хоч на них і піт кровавий і плач і проклін жен і дітий!... Гей, милий Боже! Корчма зробила нещасливим наш нарід в старім краю! Корчмою кормили наших дідів і прадідів пани-Ляхи, корчмою заступили їм сьвітло правди і не дали нашим предкам дійти до науки і просьвіти. І тому вони нині панують на нашій земли, а наш нарід в пониженю. Та в старім краю силували наших предків до сего, але тут в Америцї?... Кілько через ту пиятику змарнувало ся інтеліґентних сил, кілько молодих недосьвідчених хлопців зійшли на бездорожа, кілько розійшло ся через се вірних супружеств? Та чи самі читачі єще чого більше не бачили і не знають?... І чи можлива серед того яканебудь культурна праця? Коли зрозуміють наші Русини, що лиш тверезий чоловік має честь у людий і заховує своє чоловіче достоїньство? — о

Статистика жителїв Чернівців. Після послїдного спису населеня число жителїв Чернівців є 82.554, не вчислюючи до сего 2.897 постійного війска. Розговірною мовою жителїв є німецька у 40.615-ох, українська у 14.246-ох, польська у 14.737-ох, румунська у 12.526-ох, чеська, моравська і словацька у 365-ох, словінська у 24-ох, сербсько-хорватська у 1-го, італійська у 12-ох і угорська у 28-ох.

Десять братів на війнї. Підчас теперішної народної війни не було в Болгарії ніякою особливостию, що з одної родини ішли на війну три або чотири брати. Таких случаїв було тисячами. Є родини, з яких по 5 а навіть і по 6 братів повнить обовязок під народними прапорами. Один з редакторів часописи „Дневник" випровадив на поле борби 5 братів, другий аж шість. На окрему однак згадку заслугує родина з місточка Чепеляру, в горах Родопе. Вийшло з неї на війну 10 рідних братів. Зовуть ся вони Дечеви. Найстарший з них Василь Дечев, високий хлопець, гей ялиця з родопських лїсів, є співредактором дневника „Родопський Напередок".

Умові недуги в Китаю. Цікавою появою є рідкі случаї умових недуг в Китаю. Др. Барт говорить про се: Усї вчені очевидці згоджують ся в тім, що умові недуги в Китаю належать до дуже рідких. Вони є заразом погляду, що релятивну рідкість психічних недуг у Китаю головно, коли не виключно треба приписати спокоєви та тишинї тамошного житя. Населенє Китаю складає ся головно з мужиків працюючих на ріллї, що ведуть рід аркадійського житя. Китаєць є в своїй праці точний, методичний, працює без поспіху тай без легкодушности. Нема там острої конкуренції нашого промислу. бо біржі й корпорації управильнюють ціни. Взагалї панує простота також у маючих, люблять непоказність, та не мають нахилу жити понад стан.

Самовбийство з любови до собачки. Зі Загреба доносять: Сьпівачці тутешного „Орфею" родом з Медіоляну Ідї Авріґі Меріґе згинула улюблена собачка. Сьпівачка понесла трупа собачки до препаратора зьвірят, щоби він випхав улюблену її собачку. Потім вернула ся до свого мешканя. Вже по дорозі звертала на себе увагу, бо плакала гірко. Старали ся вспокоїти її, але надармо. Панна Авріґі Меріґе замкнула ся в своїй готелевій кімнатї, наложила вколо печі великий стіс дров, угля і паперу, підпалила тай поклала ся до ліжка. Але передтим зажила отруї, мабуть ціянкалї. Коли відкрили сей розпучливий вчинок, поміч була запізна. Зі сьпівачки остав ся вже майже лише труп. Цїла кімната з уладженєм упала на другий поверх, до столової кімнати ґотелю, де на щастє тоді нікого не було. Самовбийниця полишила листи, в яких каже, що мусїла поповнити самовбийство iзза смерти своєї любої собачки. Будівельний міський уряд приказав дельожувати прочих мешканців готелю, бо зогрожувало дальше заваленє.

Жертви водопроводів. Від кількох лїт будують тунелями нові водопроводи з гір Кетскіл до Ню Йорку. Той водопровід переходить через 110 анґл. миль. Будова сих водопроводів потягла за собою дуже богато жертв. І так, після звісток американської преси при будові сих водопроводів згинуло вже 134 робітників, а понад 6000 зістало тяжко покалїчених; не вчислено тут однак соток жертв в людях, які погинули в наслїдок невідповідних услівий праці. Саме тепер будова при згаданих водопроводах находить ся в найнебезпечнійшім станї, бо тепер пробивають тунель в скелї, що тягне ся 17½ миль, а опісля будуть копати перекопи під містом Ню Йорком.

Сім разів довкола сьвіта. В Філядельфії померла сими днями одна з найбільших піонірок жіночого руху Місс Джерзі Акерман. Вона оплинула в своїм житю сім разів цїлий сьвіт і виголосила 1200 відчитів, в яких домагала ся рівних прав для жінок.

„SVOBODA“ (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.
Single copy: 5 cts.

The largest circulation throughout the United States, Canada and Europe. The only advertising medium. Rates furnished on application.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

„СВОБОДА“
часопись для руського народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза“, виходить що тижня в четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців $2.00
до старого краю на 12 місяців $2.50
в Америці на 6 місяців $1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Адреса:
„SVOBODA“
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Число телефону 498.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтаря або аґента на експресовім офісі, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи, непригожі до друку, нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

Положенє в Европі.

На тswitchgear ерені війни за сей час нич не змінило ся. Енвер-бей. що то застрілив був в часї послідної революції в Константинополи бувшого головного вожда війск Назіма пашу, старав ся висадити військo на сушу в кількох місцях і в той спосіб заскочити Болгар. Але за кождим разом не удало ся йому. Болгари всегда завчасу ударемнили його пляни. Як вже звісно, сполучені балканські держави хотять заняти кріпости Дарданелї. Від часу, як розпочали наново війну, прийшло на півострові Ґалїпольськім між Болгарами а Турками до кількох битв, в котрих побідили Болгари. Хоч би навіть Болгари заняли з тої сторони кріпости дарданельські, то друга їх часть на азійській стороні все ще лишила би ся в турецьких руках. Отже грецькі кораблї не могли би переплисти. Щоби здобути кріпости і по тамтім боцї, висадили Греки своє військo на береги Азії недалеко старинної місцевости Трої. Енвер бей, котрий властиво має провід війни в своїх руках і думав зайти з заду і вдарити на Болгар, тепер мусів боронити самого себе. Армія, яку висадив в Азії на оборону Дарданелїв, не будучи добре заосмотрена, потерпіла богато від зимна. Взагалї на цілім теренї війни через сильні морози та снїги панує тепер хвилевий спокій. Так само під Адріянополем і Скутарі через те саме не зайшли важнійші події.

Турція через брак гроша опинила ся в прикрім положеню. В кількох місцях хотїла затягнути позичку, але всюди їй відмовили. Тоді післала двох послів до Льондону, щоби вони наклонили амбасадорів і прискорили заключенє мира. Та сї виразно відповіли їм, що на поданих Туреччиною послідних услївях не думають приступати до жадної мирової акції, бо сполучений балканський союз не годить ся на них. Тому в послідних днях уступила Турeччина і заявила, що годить ся вже і відступити Адріянополь в руки Болгар, коби лиш заключити мир. На се заявили воюючі християнські держави, що годять ся, щоби великі держави посередничили межи ними а Турками при заключуваню мира, але кладуть від себе такі услївя: 1. Обі сторони мають рівночасно і то сейчас по заключеню мира заперестати війну на всїх точках. 2. Турeччина має здати рівночасно і Адріянополь і Скутарі і Янїцу в руки балканських держав. 3. Границя межи Турeччиною а Болгарією має іти від Мідії над Чорним морем до міста Родосто над морем Мармара, т. є. 15 краєвих миль на захід від Царгорода. 4. Півостров Ґалїполї має відступити балканським державам. 5. Всї острови заняті тепер Греками переходять до балканського союза. 6. Жовнїрів взятих в полон має ся виміняти як найскорше. 7. Турeччина має заплатити триста міліонів талярів воєнного відшкодованя. В тім перебирають вони від Турeччини і державний довг, який тяжить на занятих землях, а котрий потрутять собі від повисше згаданої суми. 8. Для всїх музулман поселених в тих землях має султан, яко їх голова, назначити свого заступника. Він має опікувати ся всїма їх мошеями і всїм злученим з їх віроісповіданєм. 9. Всї заяви і умови заключені перед війною мають мати обовязуючу силу.

Як перечитати ті услївя, то кождий побачить, що суть вони єще тяжші, чим попередні. Певно мусять почувати ся на стільки сильними, коли диктують такі услївя. Противно в Турeччинї панує дальший заколот. Проти молодотурків, котрі тепер держать керму правлїня в своїх руках, бунтують ся старотуркиконсервативісти. Щоби удержати ся при власти, молодотурки арештують масами своїх противників. Царгородови грозить кождого дня нова революція.

Як воно буде, так буде, але то одно треба сказати, що ті жаданя балканських держав суть завеликі і вони самі невно не вірять, щоби вони були сповнені. По перше, тяжко в то повірити, щоби великі держави згодили ся відобрати півостров Ґалїпольський. По друге, Австрія не допустить, щоби місто Скутарі припало Чорногорі. Австрія виразно заявила, що Балканом мають управляти балканські народи. Вона подбала, що Альбанцї будуть мати осібну независиму державу. Длятого і не допустить, щоби твердиня Скутарі, заселена Альбанцями і положена межи населенєм альбанським, могла бути передана Чорногорі. В тім якраз лежить причина непевности мира в Европі. Межи Австрією а Росією панують напружені відносини. Одна і друга держава тримає велике військo на воєнній стопі. Вправдї наш цїсар писав спеціяльний лист до царя і предкладав йому, щоби згодив ся розпустити військo домів, бо такий стан, як до тепер, страшно нищить всї народи обох держав, але сей лист не мав пожаданого успіху. Для заспокоєня публики голосять мінїстри, що відносини між обома державами прояснили ся і прийшло між ними до певного зближеня. Іменно, що так Австрія як і Росія переконали себе взаїмно, що нї одна нї друга держава не мала наміру осадовити ся на Балканї, але хотять, щоби балканський півостров належав лишень до балканських народів. Помимо сего війска не розпускають, але ще більше скріпляють. Росія шпіонує Австрію на всї способи. То людий посилає, то аероплями-лїтаки, котрі можна було бачити особливо вечірною порою в кількох місцях у східній Галичинї і на Буковинї. Тому Австрія видала острий наказ слїдити за ними і без пардону стріляти до них. Обі держави добре себе розуміють і знають, що чи скорше чи пізнїйше мусить прийти між ними до війни. Длятого Австрія старає ся о приятелїв, котрих хоче бачити як найсильнїйшими. Вже постарала ся о независиму Альбанію, тепер хоче зробити її о скілько можливо великою. Тому всї землї замешкані Альбанцями старає ся злучити в одну державу, хоч се немило нї Сербам нї Чорногорцям нї Грекам. Противно Росія хотїла би, щоби Альбанїя була як найменша і найслабша, щоби в случаю якого конфлїкту, не була вона сильним союзником Австрії від полудня і щоби не загрожувала нї Сербії нї Чорногорі. Згодить ся Росія на жаданє Австрії т. є. прилучене Скутарі до Альбанії, стратить симпатію Чорногори і Сербії раз на всегда, бо вони тодї звернуть ся до Австрії, з котрою сильно звязані суть вже тепер матеріяльними і культурними зглядами. Колиж Росія на се не згодить ся, то кінцем того може бути лиш війна.

Відносини межи Румунією а Болгарією не суть також приязні. Вправдї спір помежи собою порішили обі державн передати до порішеня великим державам, але так одна як і друга положила услївя собі впрост противні, без сповненя котрих вони самі будуть старати ся виміряти собі „справедливість“. Румунія жадає поясу землї на полудне від Дунаю і то враз з твердинею Сілїстрія. Болгарія склонна є відступити сю землю, але Сілїстрію нї. А що тяжко буде розвязати ті питаня вдоволяючо для інтересованих мирною дорогою, попробують скінчити оріжієм в руцї. А що се готово втягнути цїлу Европу до війни, то кожда держава, хоч би і найменша, приготовляє себе на всякий случай і в небувалий до тепер спосіб.

о. Д. Хомяк.

На народні Збори!

(На котрих буде промовляти п. С. Демидчук).

Четвер 6. марта в Мілвіл, Н. Дж.
Субота 8. марта в Балтімор, Куртіс Бей, Мд.
Недїля 9. марта в Філядельфія, Па.
Понедїлок 10. марта в Честер, Па.
Второк 11. марта в Вілмінґтон, Дел.
Середа 12. марта в Котсвіл, Па.
Пятниця 14. марта в Джанставн, Па.
Недїля 16. марта в Реймі, Па.
Середа 19. марта в Ню Кенсінґтон і Форд Сіти, Па.
Четвер 20. марта в Бутлєр, Па.
Субота 22. марта в Мікісракс, Па.
Недїля 23. марта в Пітсбурґ, Па.
Второк 25. марта в Ембрідж, Па.
Четвер 27. марта в Кенонсбурґ, Па.
Субота 29. марта в Монесен, Па.
Недїля 30. марта о год. 1-ій попол. в Карнеґі, Па.
Недїля 30. марта о год. 8-ій вечер в Мікіспорт, Па.
Второк 1. цьвітня в Юнґставн, О.
Субота 5. цьвітня в Геркімер, Н. Й.
Недїля 6. цьвітня в Трой, Н. Й.
Субота 12. цьвітня в Ню Гейвен, Конн.
Недїля 13. цьвітня, о год. 3-ій попол. в Ансонїя і Дерби, Конн.
Недїля 13. цьвітня, о год. 8-ій вечер в Сімор, Конн.
Второк 15. цьвітня в Вунсокет, Р. Ай.
Середа 16. цьвітня в Фол Рівер і Бедфорд, Масс.
Четвер 17. цьвітня в Манчестер, Н. Г.
Субота 19. цьвітня в Бостон, Масс.
Недїля 20. цьвітня в Ню Брітейн, Конн.
Недїля 4. мая в Ню Йорк, Н. Й. (на горі міста).

В будні дни збори відбудуть ся все вечером, — хиба би місцеві Комітети уважали за відповідне змінити час після потреби. Просить ся отсим П. Т. Патріотів приготовити за сей час галю, позавязувати Комітети та приготовити все потрібне. Пожаданим було би, щоб у всїх місцевостях відбули ся лише одні збори, щоб в той спосіб вони випали величавійше. Коли би хто з Патріотів хотів зробити збори в тих місцевостях, котрі лежать при отсій оголошеній дорозї, то можуть їх скликати в тих днях, котрі в отсім порядку не є заняті, одначе мусять заздалегідь зголосити се листовно до нашої Редакції, щоб мож порозумітись вперед з Вп. П. Семеном Демидчуком.

ЖЕРТВИ НА ФОНД „РІДНА ШКОЛА“ В ГАЛИЧИНЇ.

На весїлю у п. Г. Микитина з п-ною К. Квятковською в Вунсокет, Р. Ай., зложили слїдуючі добродії: Г. Микитин $2.00; П. Кунярський, Д. Хрупалик, Д. Модь і М. Чагарин по 50 цнт.; Ю. Ясінчук, С. Лемішка, Й. Чагарин, К. Баран, Т. Литвин, К. Рутка, С. Висиянський, М. Дрипдак, М. Шевчук, В. Кушнїр, М. Сагайдак, А. Шиманська, Т. Лемішка, К. Микитин, М. Жук, І. Квятковський і Г. Хіта по 25 цнт.; І. Ірза 15 цнт.; Т. Туренький, А. Брелїз, Г. Гайковий і В. Турецький по 10 цнт.; М. Стадник, А. Кравець і А. Луків по 5 цнт. — Разом $9.15. Збіркою занялись І. Ірза і Ксеня Чагарин. Честь Вам, жертводавцї за Ваші щирі жертви! Єсли би на кождій забаві в кождого Русина в Америцї не забувалось на „Рідну Школу“ то до року зібралоб ся гарний гріш.

На Різдвяних сьвятах у п. М. Чагарина в Вунсокет, Р. Ай. зложили отсї добродії: О. Линський, Ю. Миланчин, Ф. Варжибок, Каролїна Квятковська і Р. Москалюк по 25 цнт.; Г. Микитин 15 цнт.; М. Мартинів, С. Мартинів і Ігн. Кравець по 10 цнт. — Разом $1.70. Збіркою заняв ся О. Линський.

На адресу „Свободи“ надіслав п. І. Ірза $10.80

І. Коптюх, М. Пухаль і Т. Стегнїцький зібрали на весїлю у Николи Пухаля в Бруклинї, Н. Й., дня 16. лютого с. р. отсї жертви: Н. Пухаль і його жена Анна по $1.00; А. Яринський 75 цнт.; І. Коптюх, Т. Стегнїцький, І. Ткач, І. Жабура, П. Костик, А. Гулей, П. Бардак і М. Гулей по 50 цнт.; А. Лашко, А. Кльомбус, К. Яскерська, Е. Кмець, П. Преворська і О. Лашко по 25 цнт.; М. Томашевський 20 цнт.; Н. Махна 15 цнт. — Разом $9.60.

Всїм жертводавцям складаю як найсердечнїйшу подяку. — І. Коптюх.

Низше підписаний зібрав від слїдуючих Товаришів: І. Саргай, В. Пелех і І. Ґрошко по $1.00; І. Філяс і Б. Зицковський по 50 цнт.; І. Прус і В. Заверуха по 25 цт. — Разом $4.50.
Іван Ґрошко з Дітройт, Міч.

Дмитро Мороз з Алентавн, Па., зібрав на весїлю у п. Петра Стельмаха від слїдуючих добродіїв: П. Стельмах, Д. Мороз, О. Трач, Я. Ґрабар, С. Мікевич, В. Турчин, О. Собчак і В. Якимчук по $1.00; С. Дацик, І. Білань, Г. Граничка, Ю. Луців і І. Музика по 50 ц.; Г. Мультан, Д. Рудакевич, Л. Хома, І. Кравчук, І. Бурак, Н. Фартух, Анна Піскор, Анастазія Пекусь, І. Стельмах і Анна Левіцька по 25 ц.; Марія Котовська, Ева Когут і Марія Піскор по 10 ц.; Паранька Слота 5 ц. — Разом $13.35. За реджістрований лист до „Свободи“ заплачено 12 ц., при менї остав 23 ц., а вислано до „Свободи“ $13.00

Всїм жертводавцям складаю сердечну подяку. — Д. Мороз.

Іван Мандзій і Теодор Шелїґа з Солтсбурґ, Па., зложили по $1.00. — Разом 2.00
Оголошено в ч. 8. „Свободи“ $73.41

Загальна квота $113.31

ЖЕРТВИ НА ЮВИЛЕЙНИЙ ДАР ІВАНОВИ ФРАНКОВИ.

На представленю Тов. „Укр. Козаки“ в Бруклинї зібрано $5.40
На балю Сестрицтва сьв. Анни $1.60

Разом $7.00

ЗА КОМІТЕТ:
Олекса Балко, Андрій Ящишин і Григорій Корнова, — члени „Зап. Січи“.

Підписаний зібрав на хрестинах у т. Федька Чупки в Дітройт, Міч., дня 23. лютого б. р. від отсих добродіїв: Н. Окусько, І. Мартинюк, Ф. Чупка, А. Радзіх, Ф. Козар і А. Настушенко по 50 цнт.; Гр. Періг 30 цнт.; Гр. Кацавал, М. Будка і А. Сирота по 25 цнт.; Й. Соя 5 цнт. — Разом $4.10

Всїм жертводавцям складаю сердечну подяку за їх щедрі жертви. Гаразд! — Андрій Радзіх.

Оголошено в ч. 6. „Свободи“ $7.15

Загальна квота $18.25

ЖЕРТВИ ДЛЯ ІВАНА ДЯКУНА.

Хвальна Редакціє! На мої руки, яко предсїдателя Братства сьв. Георгія в Філядельфії, На. надіслав член сего Братства п. Олекса Крочак квоту $19.00 яко жертву для Івана Дякуна, свого родимця. Сю квоту, а властиво квоту $20.00 (1 дол. для заокругленя суми даю від себе), посилаю рівночасно чеком банковим і прошу ласкаво оголосити се в слїдуючім числї „Свободи“. — Офірували краяни Дякуна: О. Крочак, Т. Лободинський, Д. Турчин і К. Микевич по $1.00; Д. Кикевич, Г. Шиблик, І. Крочак, П. Барачок, П. Сокальчук, П. Ребушевський, П. Лободинський, С. Поглод, Ф. Фостик, С. Чорномаз, М. Кубай, В. Франків, А. Лабоцький, М. Винник, Г. Франків, Я. Сокальчук і О. Ратушняк по 50 цнт.; А. Дворчин, Я. Магунь, А. Вашиневич, Ф. Вашиневич, Н. Кучер, М. Микус, П. Лабоцький, І. Федорович, А. Дида, М. Гошій, В. Русяк, І. Бабій, І. Фриняк, К. Василовський, С. Мудрий, Ф. Фісак, І. Беда, К. Винник, І. Семчишин, Н. Струс, А. Візний і Б. Твардий по 25 цнт.; А. Гваздин і Г. Чорномаз по 20 цнт.; І. Шевчук і П. Мириш по 15 цнт.; Н. Бридгилевич і Ю. Павелко по 10 цнт.; Ю. Федорович і А. Пастух по 5 цнт. — Разом $20.00.
З поважанєм: Т. Грицей.

Іван Еляш з Шікаґо, Ілл. $1.00
Оголошено в ч. 8. „Свободи“ $11.50

Загальна квота $32.50
Вислано на адресу Дякуна дня 25. лютого б. р. 11.50

Остає $21.00

ЖЕРТВИ НА КУРСИ ВИСШОЇ ОСЬВІТИ ДЛЯ ТОВ-А „ПРОСЬВІТА“ У ЛЬВОВІ.

Іван Еляш з Шікаґо, Ілл. $1.00
Оголошено в ч. 8. „Свободи“ $34.00

Загальна квота $35.00

ЖЕРТВИ НА ПРИВАТНУ УКРАЇНСЬКУ ҐІМНАЗІЮ В ЗБАРАЖИ.

Осип Стеткевич з Джерзи Сіти, Н. Дж. $1.00
Оголошено в ч. 8. „Свободи“ 2.00

Разом $3.00

ПОДЯКА.

Щиро дякуємо дорогим та славним Краянам нашим з повіта горлицького: Рихвальчанам, Пантиянам і Бортнянам, а передовсім Вп. о. Даниловичеви і всім колядникам на руки Вп. В. Каськова з Ансонії, що зволили так щиро відізвати ся на нашу просьбу. Боже Їм заплать! Ми щораз то дальше ідемо вперед і вірте, Вп. Родимцї і любі Краяни, що Вашого кроваво запрацьованого гроша не змарнуємо!

За Виділ бурси в Горлицях:
о. О. Менцїнський. Т. Перейма.

ЖЕРТВИ НА „РІДНУ ШКОЛУ"

зложені на народних зборах в Бруклині, дня 8-го лютого 1913.

Укр. Тов. Запорожська Січ $20.00; Бр. сьв. Тройці $15.00; Укр. Сестрицтво сьв. Анни $10.00; П. А. Ходоровський $10.00; о. Н. Підгорецький $8.00; Гр. Литвин $6.00; Іван Ковач, банкир $5.00; П. Кравчук $4.00; П. Шарко 1.25; по одному доляррови жертвували слідуючі: п. Ю. Павчак, П. Андрушко, І. Лепський, М. Пилипів, Д. Сметанюк, П. Шиш, Д. Висоцький, П. Рога, Д. Шарко, П. Муж, П. Боген, Гр. Сивак, Д. Ґудз, Г. Васько, П. Маліцький, В. Післяк, А. Леськів, К. Герман, Ів. А. Балко, М. Савочка, П. Войтович, М. Лемик, П. Приступа, П. Цвикало, В. Пилипів, А. Ящишин, п-а А. Жук, Гр. С. Балко, Ів. С. Балко, Л. Кісь, С. Голавачук, Ів. Бігун, О. Ґвязда, І. Шубар, Дм. Кмита, О. Балко, п-на А. Личко, М. Шипот, п-на Т. Цитульська, В. Саїв, Д. Зварич, І. Цюпа, О. Цюпа, М. Заверуха, Д. Білик, Т. Джадан і М. Ковальський. Разом зібрано з дрібними датками $141.00. Розхід за програми і посилку $12.40. Вислано до „Дністра" на вкладкову книжку ч. 6800 — $128.60 (643 Кор.) через банкову фірму Івана Ковача дня 10. лютого 1913. Число посьвідки 1624146.

ВИКАЗ ДАТКІВ НА „РІДНУ ШКОЛУ" ЗІБРАНИХ НА НАРОДНІМ ВІЧУ ДНЯ 16. ЛЮТОГО 1913 в НЮ ЙОРКУ.

Церков сьв. Юрія $68.50, Український Хор 25.00, Запорожська Січ 25.00, Барцтво сьв. Юрія 25.00, Сестрицтво сьв. Ольги 25.00, Сестрицтво сьв. Параскевії 25.00, Сестрицтво Неп. Зачатя 25.00, Сестрицтво сьв. Анни 25.00, Женська Ліґа 20.00, Братство сьв. Юрія з Джемейки 10.00, Л. В. Швенк, власитель фірми Ґроховський і Ко. 25.00, о. Николай Підгорецький 100.00; по $10.00: о. В. Петрівський, Нікодим Жарський і Он. Будник; по $5.00: О. Савіцкий, С. Ядловський, Др. І. Сміт, Г. Чарнецький, П. Ярема і М. Климко; по $3.00: А. Залуцький і М. Угорчак; по $2.00: А. Карпишин, п-ні М. Скубова, С. Скородинський, п-ні А Чабан, Н. Кручок; по $1.00: І. Богатюк, І. Пивонюк, Д. Мудриґа, Р. Ярема, І. Шумський, О. Гриновець, А. Пасічник, М. Бойко, Гр. Кулецький, Т. Доманецький, С. Кравець, М. Місьович, п-ні Савіцка, М. Марів, Д. Моравський, Й. Сусяк, П. Сторожинський, М. Дудар, М. Кібюк, К. Фарнеґа, Й. Савула, М. Заверуха, О. Стеткевич, Д. Мілян, п-ні Е. Татаринська М. Духт, Ф. Величко, А. Гринайща, Р. Мисак, А. Ковиль, Н. Розбицький, М. Мельник, Й. Корнин, М. Новак, Д. Ливкевич, К. Заплаціньский, В. Добощак, І. Бусень, В. Наконечний, О. Боднарчук, В. Романків, Т. Шуляр, В. Костецький, М. Ґула, В. Кніґиницький, Н. Н., І. Душка, п-ні К. Трофимюк, С. Кавара, В. Дидина, І. Мартинець, І. Гаврилко, А. Шандровський, С. Головатий, Н. Димкович, П. Пелинець, В. Зелінський, О. Крук, Н. Манюк, Н. Тисоровський, І. Банах, Н. Ґубай, М. Іванишин, Н. Романович, А. Стрілець, Д. Кізецький, Ю. Рокіцький, М. Кавецький, Дзядів, С. Шип, А. Совнишко, Тимчик, М. Ганачівський, І. Білобрам, О. Вопсович, М. Євуш, П. Зятюк, А. Савка, М. Гамкало, В. Товпишко і І. Ярочковський. Дрібними датками $45.32.

На вічу відбувшім ся за почином п. С. Демидчука в Елмайра Гайтс, Н. Й. дня 17. жовтня м. р. на фонд „Рідної Школи" в присутних по м. р. на фонд „Рідної Школи" з присутних по $1.00 зложили: О. М. Продан, Тарбай І., Кона і Цуп П.; по 50 ц.: Скалко Г., Чарнецький І., Смілик В., Добрянський Д., Пира С., Бедзик І., Кучапський В., Басараба А., Нановський І., Василик О., Бацко Г., Васик А., Зубенко Анна і Секела М.; по 25 ц.: Шарак І., Кузьо І., Кавулич. П., Кулинич М. (молод.), Мачикура І., Сенько О., Фециняк І., Москаль М., Спінь Ф., Цап М., Кулинич М. (ст.), Тхір Г., Гиряк Н., Гиряк Христина і Копко Анна. Так всеї жертви було $17.75. На цїли подорожи Вп. п. Делеґатови С. Демидчукови з щирою подякою за пропамятний Народний Вечер зложено $5.00 — а на полишившу ся квоту $12.75 просить ся приняти чек виставлений тепер, бо вижидано еще дальших жертв, що однак до сего часу не сповнило ся. — За комітет: о. Михаїл Продан, предс., Іван Тарбай, кас.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Укр. Тов. „Просьвіта" в Ню Йорку подає до загальної відомости, що винаняло галю на день 26. липня і 8. листопада. Упрашає ся проте всї Братства і Товариства нюйорські, щоби в сї дни не устроювали жадних аматорських представлень анї забав.

ЗМІНА АДРЕСИ.

Читальня „Просьвіти" в Трентон, Н. Дж. перенесла ся задля лїпшої вигоди з днем 2. с. м. до галї Ґольдмана, 400 Сентр стр., Трентон, Н. Дж. — М. Турко, секр.

НА НАРОДНІ ЗБОРИ В ВІЛМІНГТОН, ДЕЛ.!

Сим повідомляє ся всїх Русинів замешкалих в Вілмінґтонї і в поблизьких околицях, що

дня 11-го марта с. р. відбуде ся

:×::×: ВІЧЕ, :×::×:

на котрім буде п. Демидчук, делеґат з Галичини.

Справи дуже важні, тож просить ся всїх Русинів, щоб точно явились і щоб не дали о собі злого сьвідоцтва. Хто без важних причин не явить ся, буде його уважати ся яко противника народних справ. Згадане віче відбуде ся в сали **Ліберти, South Wilmington, B and New Castle Ave.**

За Комітет:

Йосиф Буката,
Василь Левицький.

В „РІДНІЙ ШКОЛЇ" НАША БУДУЧНІСТЬ!

Дорогі Земляки!

Чи знаєте, що приїхав до нас Гість зі Старого Краю в справі „Рідної Школи"?

Тим Гостем, що обїхав вже далекі закутини Канади і Сполуч. Держав, є п. **Семен Демидчук**, делеґат просьвітних і господарських товариств з Галичини.

Щоби привитати Дорогого Гостя, запрошуємо Вас всїх на

ВЕЛИКІ НАРОДНІ ЗБОРИ,

які відбудуть ся

в неділю, дня 9-го марта 1913 р. точно о 6. год. вечер.

в Mercantille Hall, 849 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Браття Русини і Русинки! Покажім цїлій Америцї і Рідному Краєви, як ми уміємо поштанувати Гостя, що хоче з нами побачити ся і поговорити. Шановний Делеґат розкаже нам в своїй хороший промові про ті кривди і наджиття, терпінє та поневолене нашого народу, особливо нашої школи в послїдних часах в Старім Краю.

Тож явім ся всї на нараду без ріжниції партій, стану і віку. Най нікого з Русинів та Русинок не забракне на тих зборах, бо кождому з Вас дорога Рідна Земляця, Рідний Край!

Вступ на сї збори безплатний, кождому вільний; одначе най ніхто з нас не пожалує щирої жертви на „Рідну Школу".

До побаченя в неділю (9-го марта) на зборах! **Комітет.**

РЕКОРДОВЕ СПРАВОЗДАНЄ Р. Н. С. ЗА МІСЯЦЬ ЛЮТИЙ 1913 р.

Новоприступивші члени:

В. 1. Тарас Яков, Сьвітлик Антоній.
В. 2. Станчак Ева, Гарбела Гаврило.
В. 3. Вуцців Антін.
В. 4. Голод Юстина.
В. 5. Керекес Юрій.
В. 7. Пласконос Семен, Бесідка Михайло.
В. 9. Тоцький Лаврентій, Сенько Михаїл, Борз Петро.
В. 10. Бодик Павло.
В. 12. Ґазда Симеон.
В. 13. Марунчак Ігнатій.
В. 14. Патрош Семен, Горват Кароль, Суда Павло.
В. 15. Криштоф Пилип.
В. 16. Сивик Іван, Давидяк Павло, Панько Іван, Паславський Іван II., Сотак Михайло, Бадер, Станислав, Кошута Михайло.
В. 17. Москаль Федор.
В. 18. Сиротяк Стефан.
В. 20. Климович Станислав, Кміляшевський Йосиф, Дзіяк Марія.
В. 22. Баглай Михаїл, Когут Василь.
В. 23. Данько Іван, Лутеран Юрій.
В. 27. Пасерба Михаїл.
В. 28. Левчак Федор, Перун Іван, Постуль Іван.
В. 29. Коць Петро, Бат Николай, Батинчук Михайло.
В. 33. Маціканич Онуфрій, Білик Павло, Мацьків Василь, Щур Миколай, Сіверський Митро, Квичола Петро.
В. 33. Галатин Андрій.
В. 36. Солонинка Анна, Зазуля Михаїл.
В. 37. Сиванич Василь, Сиванич Марія.
В. 38. Бартківич Йосиф, Мурипка Іван, Лемко Николай, Цимбрак Стефан, Гаран Іван, Сопко Михайло.
В. 41. Вас Антоній.
В. 42. Палюшкевич Петро, Кущенко Михайло, Зайло Григорій, Паробій Антоній.
В. 45. Петровський Павло.
В. 47. Лаврик Луцьо, Герман Йосиф, Юрчак Михайло.
В. 48. Пазій Мирон, Паращук Василь, Ваґанька Петро, Гайдук Йосиф, Ажеховський Кароль.
В. 51. Вуйто Франко.
В. 53. Веґа Николай, Ґрет Юрко, Роман Василь.
В. 54. Ревак Михайло.
В. 56. Демкович Ілія, Демкович Григорій, Цютинський Іван, Цютинський Алексій.
В. 57. Плескун Григорій, Воргач Стефан, Вандзиляк Іван.
В. 64. Молоко Іван, Дудич Дмитро, Скоріпа Андрій, Купла Яцко.
В. 65. Сокира Іван, Більський Филип.
В. 68. Бурда Алексей, Фурик Симеон, Бурачак Василь, Беґай Андрій, Гаврішко Андрій, Орішен Іван, Медюк Алексій, Фурлик Никола, Красільніков Іван, Ляценко Якім, Прокоп Ілько, Березовський Іван, Лабкович Мартин, Маґеровський Павло, Остапчук Іван, Кусяк Юліян, Чайковський Зиґмунт, Янкевич Юліян, Труш Михаїл, Коралевич Іван, Гарник Станислав, Вікир Адам.
В. 72. Рішко Іван, о. Лотович Антоній, Крайник Петро.
В. 73. Чепіль Анна, Соболєвська Кароліна.
В. 75. Амброс Михаїл, Полиняк Лукач.
В. 76. Синєвків Гнат, Петро Павло.
В. 78. Вороняк Никола, Клепчак Михайло, Кухарик Стефан, Ворона Филип.
В. 81. Корчинський Володимир, Атаманюк Филимон.
В. 84. Іваник Василь.
В. 85. Опуляк Семен, Гандзюк Никола, Цишнюк Стефан, Ґронський Федор, Довґела Александер.
В. 87. Шандор Александер Турик.
В. 90. Лопух Іван, Полянчик Федор, Петрович Олекса, Зілінський Петро, Лопатин Іван.
В. 91. Ланиця Зофія.
В. 92. Валіґунда Теодор.
В. 96. Лесик Стефан, Костишак Михаїл.
В. 99. Тимчишин Теодор, Плотиця Дмитро.
В. 103. Адамов Войтко, Бривка Антін.
В. 104. Кульчик Миколай, Береза Стефан, Лаховський Михайло, Ґира Стефан, Сінчак Іван, Стосель Мартин, Висовський Іван.
В. 105. Дроздовський Йосиф, Вітрикуш Николай, Ленський Андрій.
В. 106. Хінільський Іван, Ґабро Іван, Тимуш Никола, Дзіваковський Іван, Садовський Станислав.
В. 107. Плихта Антоній.
В. 111. Гнатовський Андрій.
В. 113. Курчак Стефан, Пітула Іван, Ящимський Михайло.
В. 114. Чоп Михайло, Білець Михайло.
В. 116. Гумоняк Микола, Оліновський Франко, Круховський Антоній, Чіхановський Владислав, Плеза Кароль, Кораб Франко.
В. 117. Павлишин Іван.
В. 120. Пилип Михайло, Вантробський Ігнац.
В. 122. Ковач Варвара.
В. 123. Накальський Трофим, Капронська Параска, Когут Філько.
В. 124. Радьо Іван, Горбовий Михаїл, Гулкевич Василь, Барчак Дмитро, Романишин Василь, Лищик Ів., Боднар Іван, Перевезник Василь, Романів Іван, Плечінь Іван.
В. 129. Докля Димитрій.
В. 130. Глинчак Михаїл.
В. 132. Пуц Томаш, Гучко Іван.
В. 133. Труш Стефан, Федорович Олекса, Ґураль Микола, Мерц Петро.
В. 136. Хай Мартин.
В. 139. Сенчак Роман.
В. 143. Миляр Панько.
В. 144. Галиґа Параска, Зємба Марія, Винярська Анастазія, Радомський Стефан, Ганчук Вінцентій.
В. 146. Гузар Володимир.
В. 149. Тербович Теодор, Волошин Сенько.
В. 155. Дублянвиця Олекса, Кащьо Ілько, Мельник Михайло, Косідло Петро.
В. 158. Винник Іван, Приймак Дмитро.
В. 159. Кульчицький Іван, Савка Антоній, Оринич Николай.
В. 161. Кагнер Петро.
В. 162. Крупський Михаїл.
В. 163. Галик Анна, Подольчак Анна, Радонь Марія.
В. 165. Демкович Йосиф.
В. 166. Пиш Павло.
В. 167. Михальський Юліян, Кармовський Михаїл, Акалайтес Вінцентій, Томашевський Валєнтій.
В. 168. Цималістий Іван.
В. 170. Швець Йосиф, Мушинський Стефан, Лецин Василь, Довгополий Юрко, Поліщук Іван.
В. 172. Луцяк Василь, Стулянчак Юрій.
В. 175. Пельо Григорій, Кухта Михаїл, Романець Яким.
В.176. Цижман Дмитро.
В. 178. Лиско Михаїл, Жила Марія.
В. 180. Кізон Йосиф.
В. 184. Кітляр Антоній, Буковський Петро.
В. 187. Бобак Ілько.
В. 190. Горба Дмитро.
В. 191. Бучак Михаїл, Татів Ігнатій.
В. 192. Гузар Михаїл.
В. 193. Вулянда Марія, Войталь Марко.
В. 196. Кузьма Іван.
В. 197. Дівбенко Михайло, Ткач Ілько, Олимпяк Антін, Волянський Онуфрій, Сильчак Михайло, Волянський Стефан.
В. 198. Лаврів Василь, Міцко Володимир, Піяк Іван.
В. 199. Голайчик Марія.
В. 206. Тригупчак Миколай, Литвин Михайло, Ліпський Володимир.
В. 207. Терпко Дмитро, Владичак Миколай.
В. 209. Теребецький Семен, Савчинський Михаїл.
В. 210. Скос Франко.
В. 212. Максим Василь, Гайжак Петро.
В. 214. Потим Іван, Ґлушек Павло.
В. 215. Вінчук Сабіна, Вінчук Бронїслава.
В. 218. Петрух Войтко, Стахура Йосиф.
В. 219. Бомбар Василь.
В. 220. Папасюк Лука.
В. 221. Смароп Микола, Тронд Марія, Тремба Іван, Борущкий Іван, Чижо Іван, Шумський Іван, Брилїнський Петро.
В. 222. Павловський Семен, Качмарик Іван, Стравенський Кароль.
В. 224. Поливка Михаїл, Яремко Андрух.
В. 225. Ковтун Іван.
В. 227. Королевят Теодор, Шкирда Михайло, Куземчак Михайло.
В. 229. Мельник Михаїл.
В. 231. Ховзун Іван, Волошин Кіндрат, Перожак Йосиф, Подчашний Іван.
В. 235. Холявка Іван.
В. 236. Антощик Катерина.
В. 237. Білінський Басько.
В. 239. Занчук Михаїл, Пришляк Михаїл.
В. 241. Ґривна Марія.
В. 245. Василів Іван, Полянський Йосиф, Сайчук Іван, Войцеховський Зиґмунт.
В. 247. Петровський Чеслав, Качмар Васька, Левицький Павло, Левицький Петро.
В. 248. Кошута Теодор, Глядій Іван, Орігай Іван, Ткачик Іван, Труш Пилип, Воловник Акітон, Боднар Петро, Пастух Іван, Свідерський Александер.
В. 249. Кушнір Николай, Спульник Йосиф, Хорош Михаїл.
В. 250. Вуйців Михаїл, Кулич Ілько, Романчук Ілько.
В. 251. Сич Йосиф.
В. 252. Гладиш Катерина, Солян Улинка, Павел Зузанна, Мішковська Єлисавета.
В. 253. Рако Іван.
В. 257. Мельник Михайло, Остапович Григорій.
В. 258. Міхальський Франко.
В. 259. Макар Лазар.
В. 260. Сломінський Томко, Тубер Франко, Савчук Ілія.
В. 263. Лагодич Данило, Дорогокупець Методій.
В. 265. Кучар Ґабор.
267. Ленько Гелена.
В. 269. Панько Андрій.
В. 270. Кердель Михаїл, Федюк Дмитро, Потанець Анна.
В. 271. Підгірний Павло, Збрик Леон.
В. 272. Голубець Николай.
В. 273. Коваль Михаїл, Філевич Іван, Вишньовський Юзько.
В. 274. Оленич Теодор.
В. 275. Загарка Анна, Лампард Марія, Бирещ Марія, Ковач Марія, Ковальська Юлія, Юра Анна.
В. 276. Ніцґорський Людвик.
В. 278. Вітцїський Луць.
В. 279. Луців Дмитро.
В. 283. Денеґа Марко.
В. 286. Савчин Тацїянна, Смола Григорій.
В. 289. Мпнта Григорій.
В. 291. Русин Параня, Настюк Іван.
В. 292. Титар Юстина.
В. 298. Ковач Дмитро.
В. 300. Коваль Василь, Іванюк Іван.
В. 304. Микиска Мартин, Матковський Миколай, Чудак Іван, Лоневський Михаїл, Яворський Іван, Печетнюк Яков, Лоневський Теодор, Баняк Станислав.
В. 306. Загуцїнський Андрій.
В. 308. Коробій Іван.
В. 310. Ткач Анна, Арендаш Марія, Арендаш Зузанна, Чеснович Валєрія.
В. 312. Чайн Станислав.
В. 313. Федоринець Марія, Беней Марія, Лоренц Зузанна.
В. 316. Паньків Іван.
В. 317. Височанський Юліян, Кульба Станислав.
В. 318. Тхорик Олена.
В. 320. Топольницький Стефан.
В. 323. Вольський Андрій.
В. 324. Пушкар Василь.
В. 325. Семітковський Михайло, Ганчик Антонко.
В. 326. Ханас Йосиф.
В. 327. Бойко Василь.
В. 330. Фрацкевич Юліян.
В. 331. Сїґгий Алойзій.
В. 332. Кепер І. Йосиф, Кушмілєр Вінцентій.
В. 335. Буняш Ева.
В. 336. Лазірко Ілько.
В. 337. Пекарська Анна (старша), Ґовда Ксеня.
В. 338. Блишак Стефан, Заходняк Іван, Брипдза Йосиф.
В. 339. Гібайло Іван.
В. 340. Винярський Йосиф.
В. 342. Маркович Іван, Боднар Станислав.
В. 344. Кава Яків.
В. 345. Гурзан Федор, Голонич Гриць, Микита Стефан.
В. 347. Пипюк Домініка.
В. 348. Гречин Василь.
В. 350. Кулик Александер, Криницька Марія, Бялецький Олекса, Боґда Михаїл.
В. 351. Будник Федор, Скалацький Василь.

Члени наново приступивші.

В. 1. Шпяк Петро, Ґіґович Юзефа.
В. 4. Глива Василь, Костик Іван.
В. 7. Стасїнський Теодор.
В. 12. Ґузий Василько, Журав Юліян.
В. 16. Томцьо Михайло.
В. 21. Латанишин Онуфрій.
В. 33. Циктор Ілько, Фринк Николай.
В. 53. Костик Михайло.
В. 56. Зень Ілько, Вікера Юрій.
В. 66. Михалко Анна, Ґлют Василь, Малєр Василь.
В. 70. Явчак Павло, Ткач Іван, Олешко Дмитро.
В. 87. Кузма Макар.
В. 90. Скольський Гавриїл.
В. 104. Сорока Петро, Іванцьо Мих.
В. 107. Виклєр Семен.
В. 108. Турчин Стефан.
В. 117. Підгірний Дмитро.
В. 131. Матрей Марія.
В. 133. Лабяк Йосиф.
В. 135. Дрозд Юрій.
В. 141. Кузьмеч Адам.
В. 147. Дверніцький Адам.
В. 155. Шайняк Микола.
В. 157. Кужена Михаїл.
В. 165. Запотоцький Павло.
В. 166. Пеляк Дмитро.
В. 170. Цурковська Марія, Цурковський Антін, Кальба Дмитро, Вальчук Гр.
В. 193. Бодурка Йосиф.
В. 199. Кубінець Анна Ґадус.
В. 225. Патент Стефан, Демянчик Яков.
В. 230. Сухий Михайло.
В. 237. Шубтер Василь.
В. 250. Бартлїн Станислав.
В. 271. Богуш Йосиф.
В. 273. Бічак Василь.
В. 318. Куштай Анна.
В. 324. Рогатинський Гнат.
В. 326. Станькевич Григорій.

Члени приступивші з переступними листами.

В. 2. Глад Іван.
В. 3. Лабовська Анна, Лабовський Теодозій.
В. 7. Хоркавий Іван.
В. 9. Порчак Дмитро, Юрчишин Мих.
В. 29. Гаврилюк Василь.
В. 38. Полянська Анна.
В. 42. Ґаличак Василь.
В. 64. Маланчук Іван, Голуб Григор.
В. 109. Скильчак Андрій.
В. 120. Виклич Стефан.
В. 125. Афтанас Катерина.
В. 143. Мартинюк Михаїл, Липний Петро, Ґус Петро, Муха Станько, Титанич Василь, Грицків Юрко, Костів Николай, Кобель Николай, Герула Теодор, Возняк Володимир, Король Василь.
В. 147. Гнат Федор.
В. 149. Руяк Юрій, Тобіяш Йосиф, Мазурчак Никола, Цванкош Іван, Манько Андрій.
В. 165. Запотоцький Павло.
В. 170. Вітенко Лука.
В. 179. Репяк Тимко.
В. 206. Рикович Іван.
В. 223. Нагребецький Дмитро.
В. 225. Ревак Теодор, Китик Іван.
В. 229. Калакука Стефан.
В. 230. Тхорик Петро.
В. 231. Драбич Юрій, Лукач Олекса, Бобурка Николай, Фесканич Николай, Іванів Дмитро, Воляр Іван, Моркван Стефан, Фриц Іван, Панчишин Кость, Маґера Василь, Соболовський Іван, Бойко Семен, Смолин Павло, Возняк Федьо, Возьний Федьо, Шнайдер Павло, Хміль Василь, Іванів Михайло, Кордель Антоній, Халяк Стефан, Коваль Василь.
В. 248. Ганчар Григорій, Лученко Андрій.
В. 270. Сіткевич Василь.
В. 274. Кіхтан Теодор, Ципчик Ник.
В. 295. Борсук Йосиф.
В. 323. Кархут Дмитро.
В. 325. Бунґа Іван, Цимбала Йосиф, Павук Григорій.
В. 332. Кульчицький Леон, Кульчицький Александер, Крисоватий Теод.
В. 338. Струпяк Михайло.
В. 340. Щитинський Михайло.
В. 347. Матолич Василь.

(Продовженє на 11-ій стор.)

Програний заклад.

Сільська коршма. Всюди вона однакова. В куті шинквас. За шинквасом грубий, вигодований хлопським грошем, жид. Кілька столів тай лавок, вишуровані хлопськими опанчами стіни, одуряючий запах горівки і задухи тай і увесь образ тої страшної пропасти, де марно пішло неодно руське ґаздівство, звідки виходять всі сварні, процеси, бійки, незгоди, — з відки неодного винесли на марах. Скільки разів подивлю ся на таку коршму, то мені приходять на гадку слова одного вченого доктора, який сказав: „На кождім шинку і кождій коршмі повинна стояти великими буквами напись: „Тут забивають і мордують людий!"

І я заведу тебе, читачу, до такої коршми, під ту страшну шибеницю людського житя і покажу тобі один образок тих страшних мук, які та шибениця завдає людям перед смертю.

* * *

Неділя. Дзвонять на вечірню, улицями спішить народ на богослуженє, а Панько Перкатий з своїм нерозлучним товаришем Гнатом поза городи тай перелази мандрують до коршми.

„Добрий день, Шльомо!"

„А добрий день! Добрий день! Що вас так довго не видко?" запитує услужний жидок.

„Не питай!" відказав Панько.

Позасїдали за столом, посиділи трохи мовчки, оглянули може вже тисячний раз вишуровані стіни і шинквас.

„Напєтесь, куме, кватирку?" каже Панько.

„Не маю так дуже охоти" ніби вимовляєсь Гнат.

„Та що там! Кватирка не завадить! Навіть дохтори кажуть, що напитись кватирку до здоровля не шкодить. А вже що більше, то я там не знаю. То вважайте таке! Наш руський християнин якби не випив горівки, то так якби, даймн на то, пан не зїв мяса."

„Та воно так" потакував Гнат, а очи в него з радости аж заіскрились, що прийдесь даром випити кватирку.

„А нуно, Шльомо, дай нам дві кватирки, але ти знаєш, я без гроший!" сказав Панько тай моргнув значучо на жида.

„Або я вас питаю за гроші!? Я знаю, що ви добрий ґазда тай мені віддасте!" проговорив солодко Шльома тай пішов до куфля наливати горівки.

„Я вже то давно говорив тай кажу, що наш Шльома порядний жид! На цілу околицю такого не найдете!" прихваляв Панько жида перед Гнатом.

„Тай я на него злого слова не можу сказати" дохвалював Гнат.

„Коби всї жиди були такі як я. Коби мені люди вміли так віддавати, як я вмію на борг давати" вмішав ся в розмову Шльома.

„Н! Ти так себе дуже не перехвалюй. Ти слухай як тебе хвалять" обізвав ся Панько.

Тимчасом жид поставив на столї горівку з перекускою. Наші гості почастувались. Гнат казав дати ще раз дві кватирки.

Тимчасом до коршми ввійшов Гринько. Старий вже чоловік і сивий, по боках з заростом. Служив колись у війську, як сам казав, був у сьвіті бувалий, вчений і мудрий.

„А що там, Гриню, чувати?" запитали наші гості.

„От біда тай тільки!" махнув рукою Гринь.

„А що там за біда?" запитав Шльома.

„А от десь там казали люди, що будем давати реперацію на читальню тай ще податки більші наложуть."

„Не може бути?" запитав здивований Панько.

„Маєте! Та чому не може бути, як до війта прийшло вже з міста письмо від панів" — обстоював при своїм Гринь.

„А видите! А видите! А я не казав, що таке буде? А не казав я: Господарі! На що вам читальні? Чи в мене в коршмі не може бути читальня? Чи я кому, хорони Господи, місця жалую?"

„То все через тих молодиків! То все через них ми бідні люди терпимо біду! Шльомку, дайно нам ще кватирку! Сідайте, куме Гриню!" запросив Панько.

Подав жид кватирку, Гринь віддав другу, Гнат поправив, тай наші гості позаливали так голови, що язики стали ходити ходором.

А тут де і не з'явив ся найбільший піяк в селї тай найбільший завадіяка Паньків Дмитро. До коршми прийшов вже пяний. Сів собі коло одного стола тай казав собі дати шклянку пива. Тимчасом до коршми стало напливати чимраз більше народа. Під вікнами поставали молоді парібки тай приглядались цікавій забаві своїх батьків. Паньків Дмитро видячи, що є досить народа, що є перед ким пописатись своїми штуками, взяв шклянку з пивом в руки, виняв з ременя пятку тай кинув у пиво.

„Адіть, каже, я пан! Пю і пятку пропю все мені одно. Мок я за неї як ворона на слоті, як оселедець в ропі, най вона тепер за мене мокне! Я ґазда — я варта того, абим нині пропив пятку!"

Вбігла до коршми заплакана Дмитрова жінка, впала йому до ніг тай благала: „Дмитре, що ти робиш? Не марнуй гроша, не гніви Бога, бо завтра хлїба нам не стане".

Дмитро копнув жінку — аж застогнала.

„Йди, каналїє! Йди, най тебе на свої очи не виджу"!

Жінка піднялась, стала в куті коло печі тай залилась гіркими слезами.

А Дмитро гуляв, сьпівав, аж реготом коршма ходила.

„Що ви з мене сьмієте ся? Таж я був члинком ради повятової; такий о дзиґар курив. Взяв тай пакаю, а тут дим ані руш. Панам йде як з каглп, а я ані руш. Гов! кажу, а се що? Тай зараз: прошу ласки пана, що то є, що вам дим з горла йде як з кагли, а мені ані руш. А пан каже: а ви вкусили кінець дзиґара? Ні! То вкусїть. Хруп, а тут дим як з кагли! Що ви з мене сьмієте ся? та я вам люпнею голови розчерепаю".

Замахнув Дмитро рукою, але зараз таки рука впала. Шльомко з за шинкваса дивив ся на пяного Дмитра тай усьміхаєсь в душі, що має порядних гостий.

„Ет! Що там говорити"! перебив мовчанку Панько. „Куме Дмитре"!

„Гов"!

„Показалисьте штуку, що вам не жаль пятки. Але покажіть штуку, що випєте літру горівки, то я вам поставлю пятку".

„Клади"!

„Гов! Та що робите! Люди, спамятайте ся"! розговорював якийсь ґазда.

„Тобі зась до мене"! крикнув Дмитро. „Жиде, клади літру горівки"!

Господарі пообступали шинквас, цікаві, чи Дмитро випє кварту горівки тай чи Панько поставить пятку.

„Дмитре, що робиш!?" кричала від печі Дмитрова жінка.

Але Дмитро не слухав ні її плачу ні просьби.

„Даєш, куме, пятку"? запитав Панька.

„При сьвідках кажу, що даю, а як ні, то заставлю в жида опанчу на заклад"!

„Не треба, я тобі віру на слово! Давай жиде горівки"!

„Готов копи випити"! обізвав ся хтось.

„Та чому ні! Йому не першина".

Взяв Дмитро горівку в руки та крикнув:

„Розступіть ся тай дивіть ся всї, як я буду пити"!

Через горло бовкотїла горівка як вода. Дмитро з зажмуреними очима тягнув горівку, аж синів. Ще трохи, ще трохи, вже, вже лиш трохи на днї.

„Випив до дна! Виграв заклад"! крикнули всї, але в тій самій хвилї і замовкли.

Дмитро як цїлий стояв так і повалив ся на землю, а з голови бухнула кров. Люди кинулись до нього, сейчас принесли води, стали відливати, ратувати, нїчо не помагало. Уста стали синїти чимраз більше, дальше твар стала білїти, Дмитро застогнав важко кілька разім, повернув кругом очима тай віддих затих.

Не жив!

Зімліла бідна небога жінка, остовпіли з дива і перестраху люди, налякав ся і жид. Збіглось ціле село. Усї радили всілякі ліки, але тут не було ліку. Переляканий Панько втїк через вікно, хоть то він по правді програв заклад!

* * *

Не о лїтру горівки, але заклад о цїле житє програв сам Дмитро. В тяжкім грісї піяньства закінчив своє житє, овдовив бідну, невинну, нещасливу жінку, полишив дрібні діточки сиротами, лишив задовжений грунт і господарство на ліцитацію тому жидови, що в него горівкою житє відобрав.

Ховали Дмитра. Плакала жінка, плакали діти, але плакали і люди над невинно страченим житєм. Ой, а того житя і того гроша марнуєсь роками по коршмах така сила, що тільки не годен знищити голод, ні невврожай, ні навіть смерть сама. Скажіть же, добрі люди, коли перестанете класти добровільно голову під ту страшну шибеницю, що вбиває на дочасну смерть тіло, а на вічну смерть душу!?

РЕКОРДОВЕ СПРАВОЗДАНЄ Р. Н. С. ЗА МІСЯЦЬ ЛЮТИЙ 1913 р.

(Продовженє з стор. 8-ої).

Члени суспендовані або вичеркнені за неплаченє місячних вкладок.

В. 1. Москалик Марія, Крислюк Семен, Колодій Михайло, Котляр Іван, Венарчик Петро, Волошин Михайло, Єзьорський Казимир, Тутусько Захарій.
В. 2. Ошутко Іван.
В. 4. Мулик Кость.
В. 6. Ілько Іван Василів.
В. 7. Вівсяницький Михайло.
В. 9. Лучка Михайло.
В. 10. Мадзик Самуїл.
В. 12. Печерський Володимир, Лусік Маріянна, Лаґойда Юстина, Ксенич Вас.
В. 17. Торон Андрій.
В. 22. Ящишин Іван, Проць Данило.
В. 27. Петинко Максим.
В. 28. Боярський Стефан, Данько Стефан, Хрін Федор, Подоляк Пилип, Мельник Федор, Ващишин Онуфер, Мацуляк Іван.
В. 30. Уйків Іван, Садовий Стефан.
В. 33. Забибала Іван, Маґерка Павло, Ярощак Ілько, Єдиняк Данько.
В. 46. Явиляк Андрій.
В. 47. Ковалів Іван.
В. 48. Цепко Іван, II.
В. 53. Грівна Петро.
В. 56. Кузелко Михайло.
В. 58. Дяк Гриць, Каня Йосиф.
В. 61. Якуб Іван, Крамар Юрко Адама.
В. 62. Бедпар Марія.
В. 63. Періг Антін.
В. 66. Драґан Яцко, Цап Іван, Копіщак Михайло.
В. 70. Струж Яков, Леґенс Йосиф, Милянович Михайло, Ядловський Стефан, Леуш Стефан I., Лениш Іван.
В. 73. Фірманюк Грицько.
В. 76. Соломка Семен.
В. 78. Пелеш Василь.
В. 80. Бобик Ігнатій, Яцків Василь, Тернавчук Ілія.
В. 82. Ростицький Михайло, Тхір Василь, Адамяк Йосиф, Гопик Вінцентій.
В. 90. Флюдович Филимон, Ціко Вас.
В. 91. Конюба Варвара, Данько Салька, Стронська Параскевія, Рудзінська Христина, Мудрий Адам.
В. 94. Мадей Михайло.
В. 104. Федорик Андрій.
В. 105. Муліцький Іван.
В. 111. Сошинський Йосиф.
В. 114. Федич Юрій.
В. 115. Сокольський Андрій.
В. 116. Арян Стефан, Косяк Ілько.
В. 117. Бартніцький Іван.
В. 120. Венгрин Амброзій.
В. 127. Стайкевич Михайло, Зарічний Мартин, Бумбар Ілько.
В. 133. Сидорович Бриґіда.
В. 134. Пиндрак Юрій, Пиварчик Йосиф, Пачкан Юрій.
В. 135. Копилець Николай, Кнап Михайло, Фрич Демко.
В. 136. Мостишко Петро.
В. 139. Струс Георгій.
В. 140. Дуткевич Стефан.
В. 141. Нановський Антоній.
В. 142. Воляр Іван.
В. 143. Максимчак Вас., Дідора Вас.
В. 144. Крицун Іван.
В. 146. Лелюк Юрій.
В. 147. Горняк Йосиф.
В. 148. Михалечко Іван.
В. 150. Стахелик Марія.
В. 152. Марціґшак Анна.
В. 155. Петренка Іван.
В. 157. Маркович Никита.
В. 160. Скарбовська Катерина.
В. 163. Іванів Пелягія, Паславська Анна, Токарська Зофія, Савка Марія.
В. 165. Ґурський Михайло, Мотиль Іван, Васляк Михайло, Филипчак Мих.
В. 168. Пазюк Никола.
В. 170. Ставський Василь, Гоголь Йосиф, Вальчук Панько, Росолюк Іван, Возьний Онуфрій, Шостак Андрій, Юзвак Іван, Костів Йосиф, Мельниченко Юрій.
В. 175. Мидловський Станислав, Позерньок Павло.
В. 176. Васко Павло.
В. 179. Качай Василь, Решетило Максим, Братусь Василь, Бурбан Яким, Козловський Віктор.
В. 185. Іванцьо Василь.
В. 187. Бойко Николай, Побережний Матвій.
В. 192. Ґошуляк Іван.
В. 194. Білаш Николай, Ґураль Василь, Пікула Филип, Осташ Николай.
В. 200. Велич Катерина.
В. 206. Квятковська Кароліна.
В. 207. Савка Григорій.
В. 208. Соханчик Петро.
В. 209. Скоципиц Йосиф, Барнасевич Йосиф.
В. 210. Кульчицький Йосиф.
В. 213. Кондрат Теодор, Берич Андр.
В. 215. Клюбка Михайло.
В. 217. Шклярик Василь.
В. 218. Котинський Михайло.
В. 219. Бібкевич Теодор, Марчукевич Станислав, Попович Михайло, Кріль Іван, Мазурчак Марцін.
В. 220. Сахно Іван. Щурко Антін.
В. 225. Якимів Николай, Миклас Н.
В. 229. Гойдич Анна, Ґазда (Чупашко) Марія.
В. 230. Писарський Леон, Філь Іван с. Василя.
В. 233. Янечко Аґнешка.
В. 237. Кульчицький Симеон.
В. 239. Дзуґан Павло.
В. 240. Начорняк Николай.
В. 241. Контна Марія.
В. 245. Бук Катерина, Тимків Ксення, Піхонь Розалія, Піхонь Катерина.
В. 246. Сарафинюк Кость.
В. 248. Ліс Стефан.
В. 250. Якимеч Павло.
В. 251. Легкий Стефан.
В. 252. Бердий Анна, Халупа Анна.
В. 253. Лишив Юрій, Юган Андрій.
В. 257. Заборський Василь.
В. 260. Завируха Василь.
В. 265. Тутко Михайло, Вінярський Іван.
В. 268. Ондер Іван.
В. 270. Жарський Василь.
В. 273. Кіцак Онуфрій, Кочан Йосиф, Бабяк Яким.
В. 275. Муха Анна.
В. 277. Гійс Юрій.
В. 278. Бойко Григорій.
В. 280. Васько Михайло.
В. 286. Сціcловський Стефан.
В. 289. Либа Сень, Судя Павло, Судя Стефан, Зуб Іван, Курява Стефан.
В. 292. Романів Пилип.
В. 296. Бек Антін.
В. 299. Іванюк Федор.
В. 301. Панчук Семен.
В. 304. Ковальчук Григорій.
В. 306. Стоколоса Франко, Сирота Семен.
В. 311. Юревич Іван.
В. 314. Іванцьо Анна.
В. 318. Когут Анна.
В. 321. Скурупад Стефан, Перчик Василь.
В. 322. Гриневич Лесьо, Чура Демян.
В. 325. Ценлий Іван, Бручковський Михайло, Данилець Григорій.
В. 328. Андрухів Николай.
В. 329. Назарук Роман, Мельник Никола.
В. 332. Ґрайовський Войцех.
В. 333. Кнап Василь, Бодонський Йосиф, Дулев Климентій, Ґермак Іван, Калютчик Петро, Катеринич Григорій, Ревчук Созон.
В. 334. Бородавчук Антін.
В. 336. Карась Іван.
В. 342. Волянський Гриць.

Члени взявші переступні листи.

В. 19. Заячик Николай.
В. 33. Харкавий Іван.
В. 40. Бадира Василь.
В. 47. Гнат Федор.
В. 50. Репак Тимко, Ревак Теодор, Китик Іван.
В. 53. Хопка Петро, Вовчко Петро (Кульчицький).
В. 67. Павук Григорій, Цимбала Йосиф, Бунґа Іван, о. Балог Михаїл.
В. 70. Лабовський Теодозій.
В. 72. Щитинський Михаїл.
В. 97. Глад Іван.
В. 98. Калакука Стефан.
В. 99. Іванчик Михайло, Іванів Іван, Іванів Михайло.
В. 106. Лазука Йосиф.
В. 108. Галичак Василь.
В. 117. Вітенко Лука.
В. 122. Андрейчо Анна II.
В. 137. Манько Андрій, Цванкош Іван, Мазурчак Никола, Тобіяш Йосиф, Руяк Юрій.
В. 148. Скильчак Андрій.
В. 183. Дячук Василь.
В. 194. Гаврилюк Василь.
В. 202. Полянська Анна.
В. 213. Дронь Петро.
В. 215. Маланчук Іван, Голуб Григ.
В. 219. Виклич Стефан.
В. 223. Тузик Михайло, Лахман Лука, Шпак Александер.
В. 232. Кіхтан Теодор, Цицик Ник.
В. 239. Матолич Василь.
В. 240. Візняк Володимир, Ґерула Теодор, Кобель Николай, Костів Николай, Грицків Юрко, Титанич Василь, Муха Станько, Ґус Петро, Липний Петро, Мартинюк Михаїл, Король Василь.
В. 250. Запотоцький Павло.
В. 266. Шпук Марія.
В. 273. Бічак Василь.
В. 278. Коваль Василь, Халяк Стефан, Бойко Семен, Смолин Павло, Возняк Федьо, Возьний Федьо, Шнайдер Павло, Хміль Василь, Іванів Михайло, Кордель Антоній, Бобурка Николай, Фесканич Николай, Іванів Дмитро, Воляр Іван, Морковап Стефан, Фриц Іван, Панчишин Кость, Маґера Василь, Соболовський Іван, Лукач Олекса, Драбич Юрій.
В. 290. Халух Іван, Бабяк Емілліян.
В. 300. Борсук Йосиф.
В. 315. Лабовська Анна.
В. 329. Гуменюк Розалія.
В. 344. Кульчицький Леон, Кульчицький Александер.

Члени померші.

В. 1. Данчак Михаїл.
В. 4. Ваврик Семен.
В. 89. Жезнич Іван.
В. 92. Отрок Іван.
В. 221. Кутний Іван.
В. 237. Беца Григорій.
В. 260. Думейко Анна.
В. 276. Киляр Андрій.
В. 306. Попович Теодор.

Зіставленє.

З кінцем місяця січня 1913 р. було членів в Р. Н. С.	16.416
В місяцю лютім 1913 р. приступило нових членів	434
В місяцю лютім 1913 р. принято наново	58
В місяцю лютім 1913 р. принято з переступними листами	76
Разом	16.984
В місяцю лютім 1913 р. суспендовно за неплаченє місячних вкладок	150
В місяцю лютім вичеркнено за неплаченє місячних вкладок	76
В місяцю лютім взяли переступні листи	85
В місяцю лютім померло	9
Разом	320

Число членів Р. Н. Союза з кінцем лютого 1913 р. виносило 16.664.

В місяцю лютім 1913 р. Р. Н. Союз побільшив ся о 248 членів.

Увага: Члени, оголошені в сїм справозданю яко суспендовані або вичеркнені за неплаченє місячних вкладок, коли хотять бути і на далї членами Р. Н. Союза, мусять зголосити ся в протягу сего місяця до своїх відділів і вписатись наново. Як сего не зроблять до кінця марта 1913 р., то в цьвітню 1913 р. мусять виповнити нові декларації, єсли хотять бути членами, подібно. як каждий новий кандидат. Ті члени, котрі в місяцю лютім 1913 р., взяли переступні листи, а еще доси не зголосили ся до якогось иншого відділу Р. Н. Союза, мають се зробити в місяцю марті 1913 р., бо на другій місяць їх вичеркне ся уже з членів, а тодї вони можуть бути приняті до Р. Н. Союза тільки на підставі нових деклярацій.

Дм. Капітула,
гол. предс. Р. Н. Союза,
Мих. Угорчак,
гол. рекорд. секр. Р. Н. Союза.

Головний Уряд „Р. Н. Союза“.

Духовний Отець:
о. Дмитро Хомяк, Simpson, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Вілик, Chicago, Ill.

Місто-предсідатель:
Василь Сувак, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Михайло Угорчак, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шарпошь, 524 Pine and Franklin Sts., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Стефан Милянович, Jersey City, N. J.
Йосиф Ялечко, Ramey, Pa.

Радні:
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Николай Ваверчак, Perth Amboy, N. J.
Володимир Каськів, Jersey City, N. J.
Петро Мотало, Chicago, Ill.
о. Мирон Данилович, Ansonia, Conn.
Андрій Гальчак, McKees Rocks, Pa.

Редактор „Свободи“:
Осип Стеткевич, 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Завідатель „Свободи“:
Андрій Савка, 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія „Р. Н. Союза“ находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J.

Просьвітна Комісія.

Др. В. Сіменович, 1956 Armitage Ave., Chicago, Ill. — предсідатель.
А. Горбаль, 135 Main Str., Derby, Conn. — касієр.
Е. Струтинська, 714 Bickerdike Str., Chicago, Ill. — секр.
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Д. Андрейко, New Britain, Conn.
Др. І. Копистянський, Shamokin, Pa.
Ю. Павчак, Brooklyn, N. Y.

РОЗМЕТ Р. Н. СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ МАРЕЦЬ 1913.

Член на ціле посмертне платить $1.00, а на половину посмертного $0.61

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

МІННЕАПОЛІС, МІНН. Бр. Усп. Пр. Богородиці, від. 194, подає до відомости, що дня 9. марця с. р. відбуде ся квартальний мітінґ, точно о год. 2-гій в неділю пополудни у Ґуд Темлер Ґалі, ч. 1416 савт 2-га ул. На тім мітінґу будемо приймати без вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. Котрий член місцевий не явить ся на сей мітінґ, заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. — Ю. Дарбай, пр.; Ів. Шипот, секр.

ЕШЛЕЙ, ПА. Бр. сьв. Івана Хрест., від. 223, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбуде ся 16. марта с. р. Кождий член обовязаний на сей мітінґ явити ся, бо котрий не явить ся, буде караний після ухвали братського статута. — За Уряд: Д. Цепний, М. Нагребецький, В. Стецула.

БАЙОН, Н. ДЖ. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 213, подає до відомости, що квартальний мітінґ відбуде ся 18. марця с. р. На тім мітінґу будуть полагоджувати ся важні справи, тож кождий член мусить на нім явити ся під карою 50 ц., а урядник $1.00. — Ю. Воробець, предс.; Д. Підгайний, секр.

АВОКА, ПА. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 326, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбуде ся дня 9-го марця с. р. о год. 3-тій пополуд. в гали п. О. Лесика. Люди, котрі не належать еще до жадного відділу Р. Н. Союза, най прибудуть на наш мтінґ і впишуть ся в члени нашого Братства і Р. Н. Союза. На тім мітінґу буде принимати ся членів до Братства без вступного, а до Р. Н. Союза після статута. Неявивший ся член заплатить 25 ц., а урядник 50 ц. кари. — О. Лесик, предс.; С. Сеньків, секр.; І. Пашкевич, кас.

ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ. Тов. Зап. Січ, від. 234, подає до відомости всім своїм членам, що дня 22. марта с. р. відбуде ся квартальний мітінґ, на котрім будуть полагоджувати ся важні справи, а контрольна комісія представить за минувший квартал точний рахунок нашої каси. Кождий член має явити ся на тім мітінґу з книжочкою платничою і має оплатити свою належитість місячну до Тов. і до Р. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить кару 25 ц., а урядник 50 ц. — І. Кіценюк, пр.; С. Колодій, секр.

ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. Й. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 198, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 16-го марта с. р. відбуде ся квартальний мітінґ під ч. 9 Кінґ ул. о 7-ій год. вечером. Всі члени мають явити ся, бо инакше заплатять 50 цнт. кари, а урядник $1.00. Нових членів принимати ся буде без вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. — Г. Зацний, предс.; Д. Покітинський, кас.; Ф. Бернад, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Просьвіта“, від. 204, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбуде ся дня 8-го марця с. р. о год. 8-ій вечером в Шітцен галї, 12 Е. 8-ма ул. На сей мітінґ мусить явити ся кождий член, бо в противнім разї заплатить кару після статута товариства.

СТ. КЛЕР, ПА. Бр. Пр. Богородиці, від. 9, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 16-го марта с. р. о 2-ій год. пополудни. На той мітінґ має явити ся кождий член, бо котрий не явить ся, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — К. Феценко, секр.

БУТЛЕР, ПА. Бр. сьв. Петра і Павла, від. 325, повідомляє всіх своїх членів, що на рік 1913 зістали вибрані слїдуючі урядники: Всч. о. В. Гривнак, орґанїзатор; Ф. Вільгельм, пред.; П. Височанський, секр.; Н. Височанський, кас.; І. Грач, заст. предс.; С. Федячко, заст. секр.; М. Мороз, заст. кас. А. Кравчук і Ф. Лев, контр. комісія; І. Ґаламаґа, хорунжий; С. Вальнович, дверник; І. Вовк, дозор. хорих. Мітінґи відбувають ся в церковній гали сьв. Арх. Михаїла в трету неділю по першім. — П. Височанський, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. сьв. Ів. Хрестителя, від. 76, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що найблизший мітінґ відбуде ся дня 12. марта с. р., але не у Адама з Пассейк Аве., а в С. Боржецкого, 570 Маркет Стр., на розї Полк стр. Просить ся затямити добре сю нову адресу. — Й. Іванців, секр.

ВІПАНИ, Н. ДЖ. Бр. сьв. Михаїла, від. 201, взиває всіх своїх довгуючих членів, щоби на найблизшім мітінґу вирівнали всі свої залеглости, бо инакше зістануть вичеркнені з Братства і з Р. Н. Союза. Контрольори мають сконтролювати всі книги і представити на мітінґу стан маєтку Братства і усе діловодство урядників. Наше Братство зістало упорядковане дня 30. липня 1912 р. в присутности гол. секр. Р. Н. Союза, п. Ядловського і всьо іде нам тепер добре. Вступайте, Родимці, до нашого Братства і до Р. Н. Союза і заобезпечте себе на случай калїцтва, а свої родини на случай смерти. Час Вам вже раз пізнати, що Ваша сила і Ваша надія в орґанізації! — Ігн. Оринич, предс.; А. Баранський, кас.; А. Лучейка, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Руське Тов. Тисьмениця, від. 144, подає до відома всім своїм членам, що мітінґ відбуде ся дня 9-го марта 1913 р. Тож кождий член мусить явити ся на 6-ту годину вечер, а найдальше до пів до семої. На сїм мітінґу мають ся покінчити справи з попередного мітінґу. Справоздане касове і инші важні справи. Котрий член або урядник не явить ся на означений час, заплатить 50 цнт. зглядно $1.00 кари. Подаєть ся також до загального відома, що Р. Тов. Тисьмениця від дня 1-го марта 1913 р. оснувало другий віддїл, а то Молодече Тов. Тисьмениця Нр. 2., а Р. Молодечого Союза від. 91. Опікун другого віддїлу і голова: А. Зубрицький. Хто би хотів яких інформацій в справах Товариства, нехай удає ся під ч. 305 Іст 3-та улиця до А. Зубрицького. — Ю. Сосновський, предс.; А. Зубрицький, секр.; М. Шабага, кас.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Поміч в Чужині, від. 215, подає до відомости, що на відбувших ся річних зборах, дня 22-го грудня 1912 р. вибрано слїдуючий новий уряд на рік 1913: Х. Корендович, предс.; Л. Дзядикевич, заст.; О. Кучма, кас.; С. Заїст, заст. кас.; С. Кучма, секр.; І. Жарковський, заст. секр.; М. Немчинський і Й. Доскоч. контр. книжок; І. Козачик, П. Чуправський і І. Беднарчук, опік. хорих; І. Кучма, госп. галї. Заразом повідомляє ся всіх членів, що квартальний мітінґ відбуде ся дня 8. марця 1913 під ч. 431 Іст 6-та улиця, Ню Йорк. На тім мітінґу повинен явити ся кождий член. Товариство буде приймати нових членів без вступного, а до Союза після статута через три місяці т. є. марець, цьвітень і май. Мітінґи відбувають ся в першу суботу по першім під ч. 431 Іст 6-та улиця в Ехо галї в Ню Йорку. — С. Кучма, 182 Аве. Б., Ню Йорк.

СТАМФОРД, КОНН. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 350, подає до відома, що дня 9-го марця с. р. о год. 2-ій пополудни віддасть до ужитку своїх членів читальню, котра на початок отворена буде кождої неділї від 12-ої в полудне до 10-ої вечер. В цїли получення всіх місцевих українських, доси незорґанізованих одиниць в один кружок, Братство формує ся в 3, зглядно 5. катеґорії членів і так: 1) $5.00 тижневої запомоги на случай слабости за оплатою 50 цнт. місячно. 2) Як перші, а кромі того обезпечені в Р. Н. Союзї після статута за оплатою 50 цнт. місячно до каси братської і розмету до Р. Н. Союза. 3) Члени читальняні (без запомоги) за оплатою $1.50 річно з тим, що 4) Читальняні члени рода женського (дївчата) могуть вступати в члени Р. Н. Союза і кромі річної оплати до читальнї платити будуть розмет до Р. Н. Союза і 5) Жени членів (мужі членниць) 2-ої катеґорії можуть обезпечатись в Р. Н. Союзї і платять лиш розмет до каси Р. Н. Союза. — Члени 1-ої і 2-ої кат. (без окремої доплати) будуть членами читальнї, лиш випожичаючі книжки домів будуть платити 5 цнт. місячно. Уряд Братства творять: П. Кость, предс.; Й. Тирчик, містопр.; В. Бреян, кас.; І. Каштанюк, секр.; Н. Любомирович, заст. секр.; М. Бадарик і І. Тирчик, опікуни хорих; Ґ. Кресан, М. Сливинський і Т. Вардзаль, контрольори; Т. Кулик, бібліотекар; І. Сенько, заст. бібл.; Д. Криницький, господар; Й. Слота, дверник. — Книжки і всякі жертви на читальню відбирає і квітує бр. Т. Кулик, бібліотекар, 59 Гарбор стр. або в неділї в читальни. — Всіх Русинів-Українців, котрі доси не належать до ніяких Братств або Товариств і тих, що стоять в чужих орґанізаціях, просить ся вступати громадно до нашого Братства і до Р. Н. Союза на догідних услівях. — Уряд: П. Кость, предс.; В. Бреян, кас.; І. Каштанюк, секретар.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. Усп. Пр. Богородиці, від. 123, повідомляє всіх своїх членів, що на річнім мітінґу вибрано слїдуючий новий уряд: А. Гащак, предс.; П. Труш, заст. предс.; Д. Холод, кас.; М. Кузьмин, заст. кас.; І. Тарас, секр.; І. Білецький, заст. секр.; В. Ґруцеляк, І. Білецький і В. Ґрещук, контрольори; О. Бовтюх, доз. хорих; П. Івануса, дверник. Мітінґи звичайні будуть відбувати ся в кожду трету неділю по першім. — І. Тарас, секр.

ПРЕДСТАВЛЕНЯ, КОНЦЕРТИ, БАЛЇ І Т. П. ЗАБАВИ.

КАРНЕҐІ, ПА. Заходом кружка аматорського в Карнеґі, Па. відограє ся в неділю 9-го марця 1913 р. представлене **На старости літ і Семе не криди**, в гали під гр.-кат. церквою. Вступ звичайний. Початок о осьмій годині вечером. Запрашаємо! — Комітет.

ПОШУКУВАНЯ.